ШЭНЭ ЖЭЛЭЭР, ХҮНДЭТЭ НҮХЭД!

Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ, БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

Гаргажа эхилһэн 1921 оной декабриин 21-һээ гарана | № 1 (16224) | 1983 оной январиин 1, суббото | Сэн 3 мүнгэн.

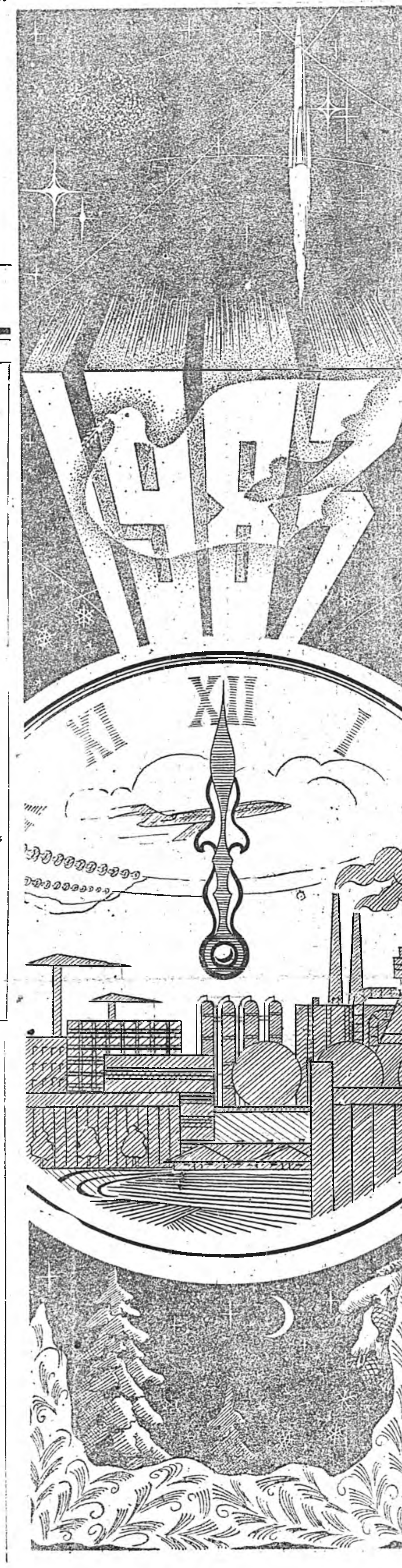

СОВЕТ АРАДТА ШЭНЭ ЖЭЛЭЙ АМАРШАЛГА

Хүндэтэ нүхэдүүд, ханинар!

1982 он дүүрэжэ байна. Энэ жэл совет хүнүүдтэ КПСС-эй XXVI съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ талаар зохион байгуулхы хүдэлмэриин жэл боло.

Гайхамшагта үйлэ хэрэгые — Совет Социалис Республиканууд Союзай байгуулагдаһаар 60 жэлэй ойе бидэ асари ехэ һайндэр болгон тэмдэглэбэбди. Энэ ойн бидэ социализмын агууехэ түйлалтануудай, ленинскэ национальна политикын илан мандалгын, СССР-эй бүхы арадуудай эбдэршэгүй бата хани барисаанай ба нүхэсэлэй толотомо, зүрхэ сэдьхэлэй хүдэлгэмэ жагсаал болоһон байгаа.

Коммунистнуудай партиин сэсэн мэргэн хүтэлбэри доро Советскэ Союзай орон һалбаран хүгжэһэн, баян бадарһан байна. Ленинэй заажа үгэһэн шалгагдамал харгы замаар КПСС шууд сэхээр, хэлбэришэгүйгөөр дабшана. Партиин дотоодын болон гадаадын политикые нэгэн һанаалтайгаар дэмжэлгэ, коммунизмын сурталһургаалнуудта совет хүнүүдэй хэлбэришэгүй үнэн сэхэ сэдьхэлгэ Леонид Ильич Брежневтэй хахасалгын үдэрнүүдтэ эли бодоор харагдаһан байгаа.

Коммунис парти ажалшадай хизааргүй этигэл найдалые нангин нандин хүндэлдэг юм. Арад зондо, коммунизмын ба эб найрамдалай хэрэгтэ алба хэхэ гээшэ ажал ябуулгымнай үндэр дээдын үг зорилго болоно гэжэ тэрэ тоолоно. Парти болон арадай хэлбэришэгүй бата нэгэдэл хадаа манай социалис Эхэ ороной саашанхи амжалтануудай эшэ үндэһэн мүн.

Нүхэдүүд!

Үнгэржэ байһан жэл бидэнэртэ бэрхэшээл түбэгүүдые ушаруулаа. Гэбэшье ехэ юумэн хэгдээ. Арадай ажахы хурдан түргэнөөр хүгжэһэн байна. Хэдэн зуугаад промышленна предприяти ашаглалгада оруулагдаа. Газай шэнэ ехэ хоолой соргонууд татагдаа, ехэ вольтын электро-дамжуулгын линиинүүд баригдаа. СССР-эй Эдеэ хоолой программые бэелүүлхэ хүдэлмэри үргэнөөр ябуулагдажа байна. Совет эрдэм наука шэнэ шатада гараа. Совет хүнүүдэй материальна һуудал байдалые улам һайжаруулха, соёлой хэмжээе дээшэлүүлхэ талаар КПСС-эй XXVI съезд дээрэ хараалагдаһан хэмжээнүүд залан сэхээр бэелүүлэгдэжэ байна. 10 миллион шахуу хүн зон гэр байраяа һайжаруулаа.

КПСС-эй ЦК-гай ноябриин (1982 он) Пленумэй, СССР-эй Верховно Соведэй долоодохи сессиин шиидхэбэринүүдые совет хүнүүд табан жэлэй даабаринуудые бэелүүлхэ талаар ажал ябуулгын дайшалхы программа мэтээр хүлеэн абаһан байна. Совет хүн бүхэнһөө эршэтэ габшагайгаар ажаллахые, эмхидхэл һайнтай, жаяг журамтай байхые эриһэн ехэ зорилгонууд урдамнай табигдана. Бидэ тэдэниие бэелүүлжэ шадахабди.

Хүдэлмэришэд, колхозниггууд, интеллигенци, бүхы совет хүнүүд 1983 ониие шэнэ алдарта ажал хэрэгүүдээр тэмдэглэхэ, Ленинэй зааһан замаар ороноо саашадаашье амжалтатайгаар дабшуулха юм гээд найдажа байһанаа КПСС-эй Центральна Комитет, СССР-эй Верховно Соведэй Президиум, СССР-эй Министрнүүдэй Совет мэдүүлнэ.

Үнэн шударгы, шэн габьяата ажалаараа Советскэ Союзай экономическа ба өөрыгөө хамгаалха һүр хүсые бэхижүүлхэ, эрдэм, соёлые хүгжөөжэ, манай агууехэ Эхэ орониие саашадань һалбаран бадаруулха арга олгоһон бүхы хүнүүдтэ нэрэ хүндэ, алдар солоI

Үнгэрһэн жэлдэ уласхоорондын байдал орёо түгшүүрилтэй байгаа. Империализмын хархис бүлэгөөрхид шахардуу байдалые һуларуулгын политикые буруу һүргэхэ, гүрэнүүд болон арадуудые дайсан харша ба сэрэгэй хёмороо зүрилшэлдөөнэй замда гаргаха һэдэлгэнүүдээ зогсообогүй. Эб найрамдал хангаха хүсэл эрмэлзэлнай хэлбэришэгүй юм гэжэ бидэ нимэ эрхэ байдалда үшөө дахин батаар мэдүүлнэбди. Советскэ Союз ашатуһала, манай союзниггууд болон ханинараи ашатуһые шууд сэхээр сэхин хамгаална.

Гадаадынгаа политикын эб найрамдалта гол ёһонуудта, үг зорилгонуудта үнэн сэхэ байжа, манай орон ядерна дайнай аюулые зайсуулан сарахын түлөө, буу зэбсэгүүдые бүтээн гаргалгые хизаарлахын түлөө эршэмтэйгээр тэмсэнэ. Аха дүү социалис оронууд, дэлхэйн эб найрамдалда дуратай бүхы хүсэнүүд бидэнэртэй хамта дабшана. Али бүхы гүрэнтэй адли тэгшэ эрхэтэй, ашатай туһатай харилсаа тогтоохоор СССР ходо бэлэн лэ. Мүнөө уласхоорондын байдалай бэрхэшээл түбэгүүд, түгшүүрил гаталан дабагдаха аргатай, дабагдахашье ёһотой байһанда, этигэн найданабди.

Гэхэ зуура айхабтар һэримжэтэй хёрхо байха зэргэтэйбди. Манай хилэнүүдэй, манай союзниггуудэй хилэнүүдэй ойроо хүртэшэгүй байлга найдамтайгаар хангагдаһан хэ гэжэ сэрэгэй ээрхэг түримхэй ябуулганууддай тала баригшад һайн мэдэхэ ёһотой. Совет Зэбсэгтэ Хүсэнүүд эб найрамдалай ба арадуудай аюулгүй байдалай хүсэн түгэс эрхэ нүхэсэл болоно.

Шэнэ жэлые угтахадаа, социалис оронуудай ажалшадта үнэн зүрхэнэй амаршалгануудые эльгээнэбди. Социалис хани нэгэдэлые бэхижүүлгэ саашадаашье манай парти болон гүрэнэй түбхын түрүүшын оролдолго хэшээл зандаа үлэхэ байна.

Бүхы дэлхэйн коммунистнуудые, империализмда, хархис хүсэнүүдтэ ба дайн дажарта эсэргүү тэмсэлшэдые, манай ороной бүхы һайн хани нүхэдые халуунаар амаршалнабди.

Хүндэтэ нүхэдүүд! Манай арад ерээдүй тээшээ найдамтайгаар харана. Шэнэ жэл, 1983 он бүхы совет хүнүүдтэ, айл бүхэндэ зол жаргал, баяр баясхалан асараг лэ!

Баатар габьяата хүдэлмэришэн ангиие, колхозно таряашадые ба арадай интеллигенциие Шэнэ жэлээр амаршалнабди!

Партиин, дайчан ба ажалай ветерануудта — Шэнэ жэлэй амар мэндэ!

Совет эхэнэрнүүдтэ — Эхэ оронойнгоо алдарта басагадта, үнэн сэхэ ажалша эхэнэрнүүдтэ, дүлэтэ патриотконуудта үнэн зүрхэнэй амаршалга хүргэнэбди!

Манай гайхамшагта залуушуулда эгээл һайн һайхан хүсэлэнгүүдые хүргэнэбди!

Совет хүнүүдэй амгалан ажалые һэримжэтэй хёрхоор хамгаалжа байдаг СССР-эй Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй шэн зоригто сэрэгшэдые халуунаар амаршалнабди.

Шэнэ жэлэй һүни ажалай ба дайшалхы вахтада жагсаһан, түрэл газар нютагһаа холо ажаллажа байһан бүхы хүнүүдтэ — манай һайндэрэй амаршалга!

Шэнэ жэлээр, хүндэтэ нүхэдүүд, шэнэ жаргалаар!

КПСС-эй ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕТ | СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМ | СССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕТ

УЛААН ТУГ УРЯАЛНА, УЯЛГАЛНА

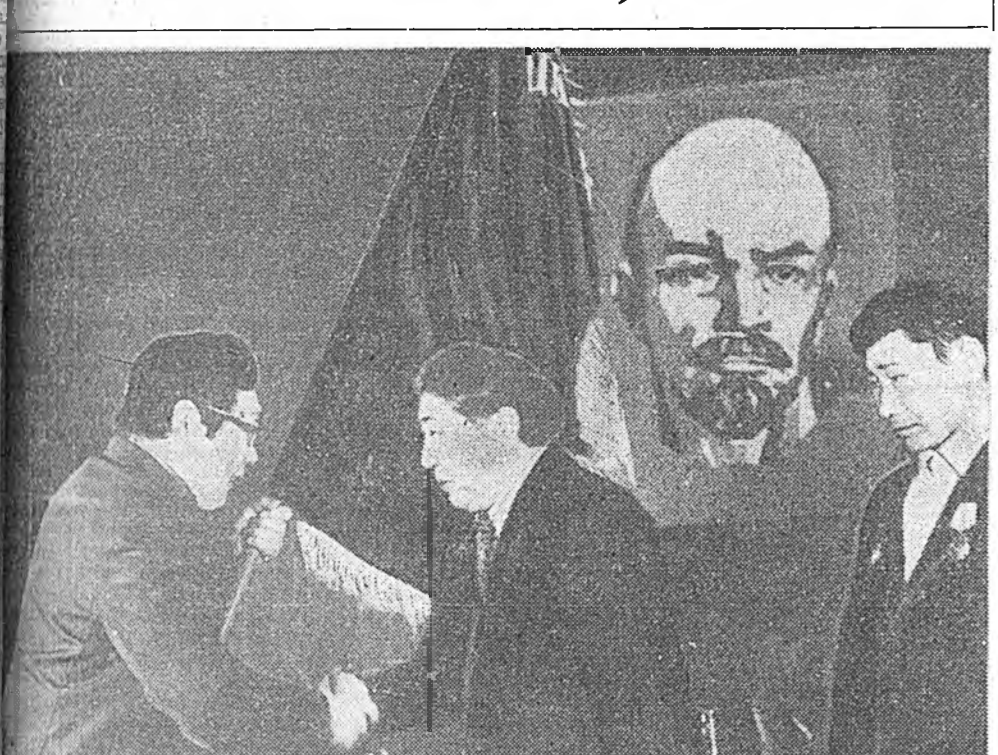

Республикын хүдөө ажахын министр В. У. Дарханов Хоримой районой Үдын совхоздо КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй ба ВЛКСМ-эй ЦК-гай дамжуулгын Улаан туг барюулжа байна.

А. ШОЙЖОЛОВОЙ фото.

НЭРЬЕМЭ АЛЬГА ТАШАЛГАН ДОРО

Кабанскын районой ажалшад ойн баярта жэлдэ амжалтатай һайнаар хүдэлжэ, жэлэйнгээ түсэбтэ даабаринуудые болзорһоонь урид дүүргэһэн байна. Тиигэжэ тус район Бүхэсоюзна социалис мүрысөөнэй дүнгөөр илаһанда тоологдожо, КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй, ВЛКСМ-эй ЦК-гай дамжуулгын Улаан тугаар шагнагдаа. Энэ баяр баясхаланта ушараар уржадэр районой соёлой байшан соо олон зоной хабаадалгатай баярай суглаан боложо үнгэрөө.

Баярай суглаае КПСС-эй райкомой секретарь М. А. Лукьянов нээжэ, КПСС-эй Буряадай обкомой секретарь В. Ф. Лысовтэ үгэ үгөө. Тэрэ Кабанскын районой бүхы малшадые, таряашадые, промышленна предприятинуудай хүдэлмэришэдые, мэргэжэлтэдые, хүтэлбэрилэгшэдые гүрэн түрынгөө үндэр шагналаар халуунаар амаршалаад, тэдэнэрэй байгша ондо түйлаһан амжалтанууд ба бэелүүлжэ шадаагүй арга боломжонууд дээрэ тодорхойгоор тогтоһон байна. Тэрэнэй һүүлээр нүхэр Лысов нэрьемэ альга ташалган доро бүлэг түрүүшүүлдэ КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй болон ВЛКСМ-эй ЦК-гай дамжуулгын Улаан туг, Хүндэлэлэй диплом барюулаа. Энэ жэлдэ малай эдихэ үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ түсэбөө үлүүлэн дүүргэхын түлөө районуудай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ нэгэдэхи һуури эзэлһэн тус райондо КПСС-эй обкомой, республикын Министрнүүдэй Соведэй, облсовпрофой болон ВЛКСМ-эй обкомой дамжуулгын Улаан туг, мүнгэн шан мүн лэ барюулалсаһан байна.

Эндэ суглараагшад районой ажалшадай 1983 оной социалис уялга нэгэн дуугаар баталан абаа.

С. ТЮЛЮКИН.

БҮГЭДЫН БАЯР

Байгша оной декабриин 29-дэ Кабанскын районой Хандалын совхозой соёлой байшан соо эндэхи ажахыда КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй болон ВЛКСМ-эй ЦК-гай дамжуулгын Улаан туг барюулалгын баярай суглаан болобо.

Шергинскэ сельскэ Соведэй түрүүлэгшэ А. И. Орлов баярай суглаа нээжэ, КПСС-эй обкомой секретарь В. Ф. Лысовтэ үгэ үгэбэ. Тэрэ совхозой бүхы хүдэлмэришэдые ажалайнь амжалтаар халуунаар амаршалаад, КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй, ВЛКСМ-эй ЦК-гай дамжуулгын Улаан туг, Хүндэлэлэй диплом барюулаа.

Удаань Хандалын совхозой тракторна бригадые даагша В. Б. Буханаев, дүрбэдэхи отделениие эрхилэгшэ П. П. Ерофеевский, Быковскэ һү һаалиин фермын һаалишан А. Е. Болдакова, гурбадахи отделениин механизатор В. Н. Быков, болон бусад харюугай үгэ хэлэһэн байна.

А. ХАЛТУЕВ, районой газетын редакциин таһагые даагша.

ҮНДЭР ТҮЙЛАЛТЫН ТҮЛӨӨ

Арбан нэгэдэхи табан жэлэй хоёрдохи жэлэй түсэбые сүм дүүргэхын түлөө Ивалгын леспромхозой коллектив жэлэй эхиндэ абаһан ажалайнгаа эршые һуладхангүй, габшагай һайнаар хүдэлжэ, продукци худалдаха, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ түсэбүүдэй амжалтатайгаар бэелүүлбэ. СССР-эй байгуулагдаһаар 60 жэлэй алдарта ойн хүндэлэлэй социалис мүрысөөнэй дүнгүүдээр ажалша коллектив һалбариингаа предприятинуудай коллективүүдэй дунда үндэр амжалтануудые түйлаһан байна.

Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй бага зал соо Ивалгын леспромхозой хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд, түрүүшүүл, мүн тус предприятиин ажалай ветеранууд олоороо сугларжа, Бүхэроссиин социалис мүрысөөндэ илажа гараһанайнь түлөө тус коллективтэ РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй дамжуулгын Улаан туг барюулгада зорюулагдаһан баярай суглаан декабриин 30-да болоо. Тэрэниие Буряадай АССР-эй түлишын промышленностиин министр П. Э. Реччинов нээжэ, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо А. С. Берешинсвтэ үгэ үгэбэ.

Нүхэр А. С. Берешинов Ивалгын леспромхозой хүдэлмэришэдые, мэргэжэлтэдые, хүтэлбэрилэгшэдые арбан нэгэдэхи табан жэлэй хоёрдохи жэлэй түсэбүүдые амжалтатай дүүргэһэнээрнь халуунаар амаршалаад, суглаанда хабаадагшадай нэрьемэ альга ташалган доро РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй болон ВЦСПС-эй дамжуулгын Улаан туг, ойн баярай диплом мүнгэн шантайгаар леспромхозой түлөөлэгшэдтэ барюулба.

Удаань леспромхозой директор М. И. Леухин үгэ абажа, энэ жэлэй үнгэрһэн хугасаа соо түйлагдаһан амжалта тухай дэлгэрэнгыгээр хөөрэхэһөө гадна, 1983 ондо предприятиингаа продукци худалдаха, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ, мүн ажалай эмхидхэл улам һайжаруулха талаар табигдаһан зорилгонууд дээрэ тодорхойгоор тогтоо.

Һүүлээрнь Калеховско пунктын начальник С. Н. Бурков, Улаан-Үдын районой райгүйсэдкомой түсэблэлгын таһагай начальник А. Н. Петрова, ой модоной, модо болбосоруулгын, целлюлозо-саарһанай промышленностиин хүдэлмэришэдэй профсоюзуудай обкомой түрүүлэгшэ В. И. Найденов, облпрофсоведэй секретарь А. И. Потепалов, ажалай ветеран А. С. Кочетов гэгшэд үгэ хэлэжэ, Ивалгын леспромхозой үнгэрһэн жэлдэ түйлаһан амжалтые гүрэн түрын үндэрөөр сэгнэһэндэнь КПСС-эй ЦК-да, РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведтэ, ВЦСПС-тэ үнэн зүрхэнэй халуун баяр хүргэжэ, түсэбтэ табан жэлэй гурбадахи жэлдэ бүри ехэ үрэ дүн түйлахын түлөө тэмсэхэ байһанаа коллективэйнгээ зүгһөө мэдүүлэв.

Баярай суглаанай түгэсхэлдэ тус предприятиин ажалай түрүүшүүл болон ветерануудта ойн баярай тэмдэгүүд, дурасхаалта бэлэгүүд барюулагдаа.

Ц. ЦЫРЕНДАШИЕВ.

ИЛАЛТАНУУДТА ЗЭҺЭНХЭЙ

БЭШҮҮР. «Буряад үнэн» газетын штатнабэшэ корреспондентнүүд А. Г. Громова, В. И. Борисов гэгшэд иигэжэ дамжуулна: Районой түб һууринай шэмэг болоһон соёлой байшангай үүдэндэ аха дүү арбан табан Совет Социалис Республиканууддай тугууд һүр жабхалантайгаар далбана. Арбан нэгэдэхи табан жэлэй хоёрдохи жэлдэ горитойхон илалта түйлаһан ажалай түрүүшүүл урма баяртайгаар соёлой байшан тээшэ таһалгаряагүй субанад.

Декабриин 29-нэй үдэшын табан час. Үргэн салуу зал соо ажалай түрүүшүүлэй багтахысаа сугларһанай удаа хүдөө ажахын продуктнуудые үйлэдбэрилэн гүрэндэ тушааха талаар түсэб. уялгануудаа сүм бэелүүлжэ, 1982 оной дүнгөөр Бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ онсо шалгарһан Бэшүүрэй районой КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй, ВЛКСМ-эй ЦК-гай дамжуулгын Улаан туг, мүнгэн шан барюулгада зорюулагдаһан баярай суглаан нээгдээ. Баярай суглаа нээһэн КПСС-эй Бэшүүрэй райкомой нэгэдэхи секретарь А. И. Плотников ажахынуудай коллективүүдэй түйлаһан амжалта, мүн саашанхи зорилгонууд тухай тобшохоноор мэдээсээд, партиин Буряадай обкомой секретарь А. А. Бадиевта үгэ үгэбэ. Элидхэлшэ районой түрүүшүүлые үндэр шагналаарнь амаршалаад, саашадаа бүри ехэ илалта түйлажа, түрэл Буряадайнгаа Автономито Совет Социалис Республикын байгуулагдаһаар алдарта 60 жэлэй ойе эрхим амжалтаар угтахыень хүсөө. Удаань районой түлөөлэгшэдтэ КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй, ВЛКСМ-эй ЦК-гай дамжуулгын Улаан туг дипломтойгоор сугларагшадай нэрьемэ альга ташалган доро барюулагдаа.

Үндэр шагнал барюулгын тус суглаанда XXI партсъездын нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ Е. З. Утенков үгэ хэлэхэдээ, арбан нэгэдэхи табан жэлэй гурбадахи жэлдэ бүри ехэ амжалта түйлажа улаан тугаа алдангүй үлөөхөөр ажаллахые уряалаа. Мүн эндэ Охин-Булагай совхозой парткомой секретарь С. Ц. Итыгилов үгэ хэлээ. Тус совхоз 1982 ондо ехэ амжалтатай гараа юм. Ажахын коллектив гүрэндэ ороохо таряа тушааха түсэбөө 133 процент, һү—118 процент, мяха—102 процент дүүргээ. Энэ илалта гол түлэб продукциин шанар эрид һайжаруулһанай, ниитын адууһа малай ашаг шэмэ хэраа байса дээшэлүүлһэнэй ашаар түйлагдаа гээшэ. Жэшээлбэл, үнгэрһэн хугасаа соо нооһон ехээр абтаһаа гадна, гүрэндэ тушаагдаха хонидой тус бүриин шэгнүүр 42 килограммда хүргэгдөө гэжэ тэрэ тэмдэглэбэ. Удаань үгэ хэлэһэн «Еланский» колхозой Хаягай отделениие эрхилэгшэ С. Л. Ленхоев механизаторнуудайнгаа түйлаһан амжалта тухай хөөрөө. Ойн баярта жэлдэ Хаягай отделениин механизаторнууд үндэр баян ургаса ургуулаа гэхэ гү, али гектарай 15,5 центнер ороохо таряа суглуулһан байна. Баярай суглаанда үгэ хэлэһэн ВЛКСМ-эй райкомой нэгэдэхи секретарь А. М. Алексеев залуушуулай ажал хэрэгүүд тухай сугларагшадта дэлгэрэнгыгээр дуулгахаһаа гадна хонидой түл абаха хүдэлмэридэ олон залуушуул хабаадаха гэжэ найдуулаа. КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй, ВЛКСМ-эй ЦК-гай дамжуулгын Улаан тугаар шагнагдаһан Дзержинскиин нэрэмжэтэ совхозой гахайн фермын түрүү гахайшан П. В. Панькова сугларагшадта өөрынгөө ажал тухай дэлгэрэнгыгээр хөөрөө. Һүүлэй жэлнүүдтэ тус фермын коллектив горитой амжалта түйладаг байха юм. Совхоз байгша 1982 ондо гүрэндэ һү тушааха түсэбөө 127, мяха—103 процент дүүргэһэн байна. Илангаяа мяха тушааха түсэбэй дүүргэлтэдэ гахайшад ехэхэн хубитаяа оруулна. Тодорхойлбол, бүхыдөө тушаагдаһан 8550 центнер мяханай 5700 центнерыень гахайшад тушаагаа.

Баярай суглаанай эсэстэ партиин Бэшүүрэй райкомой нэгэдэхи секретарь А. И. Плотников дэлгэрэнгы үгэ хэлэһэн байна.

Һүүлээрнь тус суглаанда хабаадагшадта Буряадай гүрэнэй Ленинэй орденто оперо болон баледэй бүлэг артистнууд удха түгэлдэр һонирхолтой концерт харуулжа баясуулаа.

* * *

Тэрэ удэр Дзержинскиин нэрэмжэтэ совхоздо баярай суглаан боложо, партиин Буряадай обкомой секретарь А. А. Бадиев ажахын коллективтэ КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй, ВЛКСМ-эй ЦК-гай дамжуулгын Улаан туг барюулаа. Энэ суглаанда совхозой директор Ф. Е. Ефимов, жэлдэ үнеэн бүриһөө 3000 килограммһаа үлүү һү һааһан Заганай-Адагай фермын һаалишан В. А. Литвинцева, СССР-эй профсоюзуудай XVII съездын делегат, кукурузашан А. Г. Паньков, гахайшан П. В. Панькова, ахамад зоотехник З. И. Астрихинская гэгшэд үгэ хэлэхэдээ, арбан нэгэдэхи табан жэлэй гурбадахи жэлдэ горитойхон амжалта түйлажа, Улаан тугаа алдангүй үлөөхөөр ажаллаха байһанаа мэдүүлээ. Мүн эсэстэнь партиин Бэшүүрэй райкомой нэгэдэхи секретарь А. И. Плотников дэлгэрэнгы үгэ хэлээ.

Зал соо сугларагшад 1983 оной социалис уялгануудые нэгэн дуугаар һайшаан баталжа абаһан байна.

Баярай суглаанай эсэстэ республикын ниислэл хото—Улаан-Үдэһөө ерэһэн Буряадай гүрэнэй Ленинэй орденто оперо болон баледэй бүлэг артистнууд һонирхолтой концерт табиһан байна.

Хүдэлмэришэд, колхознигууд, интеллегенци, бүхы совет хүнүүд 1983 онийе шэнэ алдарта ажал хэрэгүүдээр тэмдэглэхэ, Ленинэй зааhан замаар ороноо саашадаашье амжалтатайгаар дабшуулха юм гээд найдажа байhанаа КПСС-эй Центральна Комитет, СССР-эй Верховно Соведэй Президиум, СССР-эй Министрнүүдэй Совет мэдүүлнэ.

(Совет арадта Шэнэ жэлэй амаршалгаhаа).

ЗОРИГ ТҮГЭЛДЭР АЖАЛ ХҮЛЕЭНЭ

МАНАЙ районой ажалшад экономическа болон социальна хүгжэлтэдөө зарим тэды амжалтануудые түйлажа, алдарта ойе угтаба. Политическэ болон ажалай ехэ дэбжэлтын оршон байдалда хяагтынхид үнгэрэгшэ жэлдэ хүдэлhэн байна. Ажалша бүхы коллективүүд СССР-эй 60 жэлэй ойн хүндэлэлдэ дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, шэн зоригто ажалай бэлэгүүдээр Шэнэ жэлээ тэмдэглэжэ байнхай.

Аха дүү арадуудай агуу илалтын ашаар манай эндэхи заха холын, барга бүдүүлиг байдалтай байhан хизаарай танигдашагүйгөөр хубилhаниинь мэдээжэ. Мүнөө Хяагтын район хүгжэлтэ түгэс промышленностьтай, хүдөө ажахын оньhожоруулагдамал ехэ үйлэдбэритэй, хүгжэнги соёлтой болонхой. Ашагта малтамал шанаржуулгын, хүнгэн ба эдеэ хоолой промышленность районой түхэл шэнжые мүн тодорхойлолсоно. Манай хүдэлмэришэдэй үйлэдбэрилhэн продукци ороной олон республикануудта эльгээгдэдэг. Эндэхи промышленна предприятинуудай коллективүүд үйлэдбэриеэ эршэмтэй түргэнөөр саашадань хүгжөөхын түлөө саг үргэлжэ хүсэл оролдолго гаргажа байдаг юм. Гэхэтэй хамта КПСС-эй ЦК-гай ноябриин (1982 он) Пленумэй үндэр ехэ эрилтэнүүдэй үндэhөөр ажал хэрэгтээ хандахадаа, промышленностиин хүдэлмэридэ дутуу дунданууд үшөөл ушарна гэжэ мэдэрхэ ёhотойбди. Партиин райком энэ асуудалда анхаралаа хандуулжа, экономикын ашаг үрын гол баримта болохо ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ хэмжээнүүдые хараалаа.

Колхоз, совхозуудаймнай ажалшад КПСС-эй ЦК-гай майн (1982 он) Пленумэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө угаа ехэ урма зоригтойгоор, оролдосотойгоор ажаллажа байнхай. Газар таряалангайнгаа үрэжэл hайжаруулха, мал ажалые промышленна үндэhэ hуурида дээрэ табиха талаар ехэ хүдэлмэри хэгдэнэ, мүн саашадаашье бүри дэлисэтэйгээр хэгдэхэ юм. Ойн баярай жэлдэ хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд улам оролдосотой hайнаар хүдэлжэ, ороохото ургамалнуудай ба хартаабхын яhала hайн ургаса абтаа. Тиигэжэ дүн хамта 400 мянган центнер ороохо таряан хуряагдажа, гүрэндэ 125 мянган центнерынь тушаагдаhан, өөhэдынгөө хэрэглэмжые гүйсэд хангаха үрэhэн хадагалагдаhан байна. Ранжуровай нэрэмжэтэ болон «Родина» колхозуудай, Хүдэриин, Алтайн совхозуудай таряашад илангаяа ехэ амжалтануудые түйлаа. Тусхайлбал, Ранжуровай нэрэмжэтэ колхозой ажалшад гектар бүриhөө ороохото ургамалнуудай 19,9 центнер ургаса, харин шэнииеэ гектарhаа 20 центнер хуряаhан габьяатай. Энэ ажахынхид гүрэндэ 10 мянган центнер табяа худалдаха түсэбөө гурба дахин үлүүлэн дүүргэжэ алдаршаа. Тэдэнэр ниитын адууhа малда шанартай үбhэ тэжээл бэлэдхэхын тула горитой хүдэлмэри ябуулhан байна. Тиигэжэ 37 мянган центнер үбhэн, 10 мянган тонно силос, мянган тонно сенаж, 140 тонно витаминтай ногооной гурил нөөсэлэгдэбэ.

Социалис мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ коммунистнууд ябана. Эрхим механизатор коммунист Петр Васильевич Иванов Ранжуровай нэрэмжэтэ колхоздо онсо шалгараа. Иимэ жэшээнүүдые дурдаха болоо hэа олон байха. Энэ ажахынхид ажалдаа ехэ амжалтануудые түйлаhанайнгаа түлөө СССР-эй 60 жэлэй ойн баяртай дашарамдуулан, РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй болон ВЦСПС-эй дамжуулгын Улаан тугаар шагнагдаа. Тиихэдэ тус колхоз болон Хүдэриин совхозой хүдэлмэришэд, «Родина» колхозой кукурузашан Г. Н. Дампиловай звено тэжээл бэлэдхэхэ, шанарыень hайжаруулха талаар түсэбүүдые дүүргэхын түлөө республика соо дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ шалгаран гараа. Бүхыдөө районой механизаторнуудай габьяае тэмдэглэн, КПСС-эй Буряадай обкомой, Министрнүүдэй Соведэй, облпрофсоведэй, ВЛКСМ-эй обкомой шан манда барюулагдаа юм.

Мал ажалай продуктнуудые гүрэндэ тушааха түсэбөө район бэелүүлжэ шадаа. Хүдэриин, Хяагтын совхозуудай малшад hү үйлэдбэрилхэ түсэбүүдээ болзорhоо урид үнинэй дүүргэжэрхиhэн байна. Үбэлжэлгын үедэ ехэ продукци үйлэдбэрилхэ үүсхэлтэйгээр Ранжуровай нэрэмжэтэ колхозой ажалшад республикын малшадта хандаад, социалис уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэжэ байнхай.

Районой ажахынууд Эдеэ хоолой программаhаа дулдыдажа гараhан зорилгонуудые урдаа хараалжа табяад, тэдэнээ бодото дээрэнь бэелүүлхэ хүдэлмэри эрхилжэ байнхай. 1985 ондо hү үйлэдбэрилгэ 134 мянган центнертэ, мяха — 54 мянган центнертэ, ноохо — 4830 центнертэ хүргэгдэхэ ёhотой. Хүдөө ажахые иимэ хэмжээнэй шатада гаргаха эрхэ байдал, арга боломжонууд манда бии. Нэн түрүүн газар таряалангай үрэжэл саашадань hайжаруулжа, тэжээл элбэгээр бэлэдхэжэ, малай ашаг шэмэ дээшэлүүлхэ хэрэгтэ мэргэжэлтэд, бүхы ажалшад элсүүлэгдэхэ зэргэтэй. Үйлэдбэридэ хэрэглэгдээгүй, элсүүлэгдээгүй нөөсэ арга боломжонууд бии гэжэ мэдэнэбди. Тодорхойлбол, газар элдүүрилхэ талаар агротехникэ гүйсэд сахигдадаггүй ушарнууд үшөөл үзэгдэhөөр, тэрэшэлэн минеральна үтэгжүүлгэнүүдые зүбөөр, аша үрэтэйгөөр хэрэглэхэ, хүсэтэ оньhон техникые дүүрэн хүсэн соонь, миин байлгангүйгөөр ашаглаха гээшэ ехэ шухала болоно. Мал ажалда мүн хүсэд шиидхэгдээгүй асуудалнууд үшөөл олон бии. Мал шахан таргалуулха талаар олонхи колхоз, совхозууд зарим тэды дүршэлтэй болонхой. Гэбэшье ажахынууд хоорондын хамжаанай гуримаар хүдэлмэрие шадамараар ябуулха, эрхилхэ хэрэгые бодото дээрэнь шиидхэхэ саг хүрэжэ ерээ гээд тэмдэглэлтэй.

СССР-эй байгуулагдаhаар 60 жэлэй ойдо зорюулагдаhан баярай суглаан дээрэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Ю. В. Андроповой хэлэhэн элидхэлые манай районой ажалшад халуунаар дэмжэхэ зуураа тэрэнэйнь тобшолол болон заабаринуудые ажал хэрэгтээ хүтэлбэри болгон абаба. Мүн манайхид Шэнэ жэлые ехэ урма зоригтойгоор угтажа байна. Ушар юуб тэхэдэ, хяагтынхидай ажалай үрэ дүнгүүдые гүрэн үндэрөөр сэгнээ бшуу. Манай район СССР-эй байгуулагдаhаар 60 жэлэй ойе нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахын түлөө социалис мүрысөөндэ амжалта түйлаhанайнгаа түлөө РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй болон ВЦСПС-эй Улаан тугаар шагнагдаа ха юм. Иимэ үндэр сэгнэлтэдэ хүртөөд байхадаа, саашадаа бүри hайнаар хүдэлхэ гэhэн хүсэлэлтэй байhанаа мэдүүлнэбди.

«Арадуудай хоорондо хани барисаанай, этигэлсэлгын, бэе бэедээ туhалалсалгын харилсаануудые тогтоолго хадаа манай общестбын оюун бодолой хүгжэлтые түйлай ехээр түргэдхөө», — гэжэ нүхэр Ю. В. Андропов элидхэл соогоо хэлэhэн байна. Ород, буряад, татар болон бусад олон яhатанай түлөөлэгшэд манай районой алишье коллективтэ эбтэй эетэйгээр хүдэлжэ байдаг. Манай районой тосхон hууринууд hүүлэй жэлнүүдтэ болбосон түхэлтэй, ажаhуудалай hайн эрхэ байдалтай, гоё hайхан болоо. Хяагтын, «Пограничный», Мөөрөөшын совхозуудай түб hууринуудые хараад үзэгтын даа. Шулуугаар баригдаhан дабхар hургуулинууд, соёлой байшангууд, хүүгэдэй саадууд, магазинууд харагдаха. Жэшээлхэдэ, Мөөрөөшын совхоздо шэб шэнэхэн байшангуудай үйлсэнүүд зурьна.

Арбан нэгэдэхи табан жэлэй гурбадахи, шиидхэхы жэлдэ бүхы хүсэ шадалаа түсэбтэ даабаринуудаа дүүргэхэ хэрэгтэ зорюулха зэргэтэйбди. Бүхы совет арадай хамтын ажалай үрэ дүндэ хүн бүхэнэй оруулhан хубитаhаа түсэбэй дүүргэлтэ сэхэ дулдыдаха гэжэ КПСС-эй ЦК-гай ноябриин (1982 он) Пленум онсо заагаа. Тиимэhээ ажалша коллектив, тэдэнэй гэшүүн бүхэнэй эдэбхиие, хүсэл эрмэлзэлые, дүршэл шадабарие 1983 оной түсэбтэ даабаринуудые хүсэд дүүрэнээр бэелүүлхэ хэрэгтэ элсүүлхэ гээшэ мүнөөдэрэймнай шухала зорилго мүн. Тиигэжэ эмхидхэлэй ба политическэ ехэ хүдэлмэри ябуулагдаха болоно.

К. ЛУБСАНДОРЖИЕВ,
КПСС-эй Хяагтын райкомой нэгэдэхи секретарь.

АЛДАРТА ЗАМ

ШЭНЭ ЖЭЛ... Хуушан, үнгэржэ түгэсэhэн жэлые үдэшэхэ бүхэндөө, шэнхинээтэ дуугаар дүтэлэн ерэhэн шэнэ жэлые угтаха бүхэндөө, хэhэн, бүтээhэн хэрэгүүдэйнгээ, алдар габьяата ажалайнгаа дүнгүүдые согсолжо, үшөө нэгэ дабагдаhан орьёлой оройhоо гэдэргээ эрьен харахадаа, урдамнай ербылдэн бодоhон дабаануудые яажа дабаха тухайгаа бодожо, шэбшэжэ, үзэдэг hайн hайхан ёhо заншал манай арадта бии. Имагтал энэ ёhо заншал агуу Октябрьhаа, сэсэн мэргэн багша Ленинэй hургаалhаа эхитэй бшуу. Энэ ёhо заншал совет хүнэй ажабайдалда, шуhа мяханда, сэдьхэл бодолдо шэнгэн ороо. Тиимэл хадань мандан ерэhэн шэнэ жэлээ угтахадаа, хүн бүхэмнай амжалта, илалтануудаа дурдажа, дутуу дунданууда элирүүлжэ, саашанхи зорилгонуудые тодоруулдаг гээшэ ааб даа.

1983 он, табан жэлэймнай гурбадахи жэл манай наhанай, ажабайдалай, уужам дэлгэр Эхэ оронoймнай алтан үүдые нээжэ, алдарта замуудые бэлшэр дээгүүр орожо ербэ ха юм. Тиимэл hэн хойноньт түгэсэhэн жэлэйнгээ амжалтануудые тоолохо, юун болоо hэм, ямар юумэн бүтээ hэм гэжэ дахин-дахин шэбшэжэ, бодожо үзэхэмнай.

Үнгэрhэн 1982 он хадаа гайхамшагта үйлэ ушарнуудаар баян байгаа.

Үшөө ноябриин 7-до агуу Октябриин хубисхалай 65 жэлэй ойе тэмдэглэжэ, 65 жэлэй туршада гаталhан замаа эрьен хараа hэмди. Тэрэ hайндэрэй урда тээхэнэ үргэн дэлюун Буряад оронoймнай зүг бүхэнhөө баяртай мэдээсэлнүүд ерэжэл байгаа бэлэй. Зэдын вольфрам-молибденэй комбинадай, «Бурятфермашай», Элхиин авто-заhабарилгын заводой, Буряадай мебель-модо болбосоруулгын комбинадай, хүүргын түмэр зүйлнүүдэй, Тимлюйн цементын заводуудай хүдэлмэришэд абаhан уялгануудаа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэжэ, hайндэрэй баяр дээрэ баяр нэмээгээ hэн. Тиихэдэ Бэшүүрэй, Хяагтын, Кабанскын, Улаан-Үдын, Загарайн, Хориин, Хойто-Байгалай районуудай малшад түгэс амжалтануудаараа суурхаа юм.

Амжалтаhаа амжалта хүрэтэр, илалтаhаа илалта хүрэтэр!

Үнгэрhэн жэлнай толотомо үшөө ямар hайндэрөөр шалгаран, илгаран гараа бэлэй?

СССР-эй байгуулагдаhаар 60 жэлэй ойн баярай наран дээрэмнай мандаа.

Жаран жэлэй жаран зузаан жаргал. Эбтэй эетэй бүлэ соо арбан табан аха дүүнэр — арбан табан республика жарган ажаhуужа, жаран одото жэлнүүдэй жабхаланта дуугаа жэгдэ hайнаар татаба ха юм.

Холо, ойрын хари
оронуудаар
Хонон, үнжэн аяншалааш
хадам,
Хада, тала —ямарш
газарнуудаар
Хаа хаанагүй удааш
ябахадам, —
hанаха байха оюун
эрдэнимни—
hайхан түрэл тоонто
Эхэ оромни
Соробхин, хаанаhаашье
харагдадаг,
Суранзан мэтээр
гэдэргэм татадаг, —

гэжэ ахамад поэдүүдэй нэгэн Ц. Галсанов хангюурдана.

Аяар Балтиин далайhаа Берингын хоолой хүрэтэр, Хойто-Мүльhэтэ далайhаа урда зүгэй Кушка хүрэтэр нэмжыhэн Эхэ оронoймнай алдар соло, hүртэ дууниинь дэлхэй дээгүүр нээрэн суурятана. Иимэл ехэ, иимэл баян Эхэ оронтой байhандаа, иимэ тунгалаг Байгал далайтай, иимэ үндэр Саян уулатай байhандаа, манай сэдьхэл баяр омогорхолоор халина.

СССР-эй энхэ тайбан бүлэ соо түбхинэhэн элдин хонгор Буряад оромнай түрүү индустритай, түгэс техникээр зэбсэгжэhэн хүдөө ажахытай, үндэр соёл болбосоролтой республика болоод байна бшуу.

Мүнөө бидэнэр, Байгалай эрьеын республикын ажалшад, самолёт, орёо оньhон прибор, электродвигательнүүдые бүтээнэбди, электровоз-вагонуудые заhабарилнабди, судна, онгосонуудаар ханганабди. Манай продукци хариин олохон гүрэнүүдтэ эльгээгдэжэ, үндэр сэгнэлтэдэ хүртэдэг.

Индустрита Буряад оронoйнгоо фабриканууд, заводуудай, комбинадуудай хурса галнуудые харан-харан зогсоходош, үндэр огторгойн үй түмэн мүшэд hанаанда эжэлүүдгүйхэн ороод, орхиходонь яахабши? Түрэл республикамнай жэл бүхэндэ миллиард хахад тухэригэй продукци гаргана гэжэ радиогоор шагнахада, газетэдэ уншахада, ямар урматай гээшэб даа! hанаад үзэе. 1913 ондо бүхы Росси орон соо үгтэдэг электрын элшэ хүсэнhөө манай республикын гаргадаг элшэ хүсэн аяар хоёр дахин ехэ байна бшуу.

Хүдөө нютагай нюур шарай ямараар хубилааб даа! Энэ — газаа талань. Зүгөөр хүдөөгэймнай ажалшадай ажал хэрэгүүд амжалта түгэс hэмнай.

Ажалай баатарнуудые тоолохо болоо hаамнай, барагдашагүй. Баргажанай районой мэдээжэ хонишод — Социалис Ажалай Герой Дашинима Будиевич, республикын Верховно Соведэй депутат Зинаида Цыремпиловна Сундуевтан, Сэлэнгын районой суута hаалишан, Социалис Ажалай Герой, СССР-эй Верховно Соведэй депутат Надежда Лазаревна Тадвашкина, Ивалгын туршалга-үйлэдбэриин ажахын түрүү hаалишан Бабасан Бальжинимаевна Линхобоева, Захаминай районой малшан Чойжинима Сампилович Балданов болон бусадай нэрэнүүдые нютагайнь зон, уншагшад мэдэхэ болонхой ёhотой.

Шэнэхэн хярмаг саhаяа хада уланууд, тосхон hуури-

ТАБАН ЖЭЛЭЙ ТҮРҮҮШҮҮЛ

САЯНАЙ СОВХОЗОЙ (ТҮНХЭН) hААЛИШАН Г. Д. БАНДЕЕВТЭ:

Сагаан саhан шобхотой
Саян уулын хаяада—
Дулаан үбэлэй хүбшэргэй—
Улаан Горхон харьялаал...
Эрьедэнь зогсон байгааша
Эрые анхарыт нюдөөрөө:
Баранда суурхаhан hаалишан
Бандеев гээшэл өөрөө!
Гурбан мянганай дабаан—
Гушан гурбан мундаргал!
Тэрэниие сэхэ дабан,
Тэмсэлшэ мэтэ дабшаал.
Табан эрхэ хүүгэдээ
Ташаан дээрээ үргэhэн,
Табан хүдэр хургадаа
Малай хүхэндэ хүргэhэн.
Түгэс мэргэжэлтэй hаалишан
Түрүү зэргэдэ дабшанал...
Улаан-Горхондол харьяжа,
hүн далайнь долгилнол.

УЛААН-ҮДЫН ДСК-ГАЙ ШТУКАТУР-ШЭРДЭГШЭ, БУРЯАДАЙ АССР-ЭЙ ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ДЕПУТАТ Г. Л. БАТАЛОВАДА:

«Дуулгаараа манараад
яларaад байн,
Дуулимхан городнай
Улаан-Үдэ» —
Ажалша эхэнэр уряалаад
байн,
Альганайнь халууе үзэхэм,
мэдэ!
Коммунист нэрэнь холуур
зэдэлээд,
Комбинат соогоо алдаршаа,
гээ,
Хореод жэлдэ мүрысэн
эрмэлзээд,
Хододоо түрүү дабшаа гээ.
Арадай hунгамал солотой
болоhон,
Ажалай дүрэ бэдэржэ олоhон
Галина Лаврентьевнагай
гарынь адхая,
Галта духаряагаар
амаршалая!

БАМ-АЙ БАРИЛГЫН 608-ДАХИ ПОЕЗДЫН ДАРХАШУУЛАЙ БРИГАДИР В. И. АКСЕНОВТО:

Шэнэ үеын хүнүүд
Шэнэ дуугаа татанал
БАМ-да,
Шэлэнүүд, хадануудай
дундуур
Шэнхинээтэ зам табигданал
—БАМ!
Хүйтэн сэбдэг газарай
Хүрьhые hэргээн дабшажа,
Түмэн олон барилгашадай
Түрүү зэргэдэ жагсаналта.
hурган хүмүүжүүлэгшэ гээд
hураг суутай болонхойт,
Олон янзын мэргэжэлэй
Онол аргые олонхойт.
Түрүү ажалдаа шалгаржа,
Түүхэтэ съездэ хабаадалсаат,
Коммунист нэрэеэ үргэн,
Холые зорин дабшаат.
Эхэ ороной шагнал
Энгэр сээжэдэтнай яларнал,
Эрэлхэг зоригтоной харгы—
БАМ.
Эгүүридэ уряалан байнал!

ҮНДЭР ҮРЭ ДҮ... ЮУНЬЭЭ ҮНДЭЬЭТ...

Шэнэ 1983 омнай хоногоо тооложо эхилбэл нэгэдэхи табан жэлэй хоёрдохи жэлэй зарим тэ... гаха, гурбадахи жэлдэнь бэелүүлхэ зорилгонуу... ха зуураа, даажа байдаг бригада, тэрэнэйнгээ аж... эрмэлзэл тухай тогтохо хүсэлтэйб.

Коллективнай ехэшье бэшэ. Хурга даража тоо... hаа, модо унагаагша Н. П. Еремеев, тракторис... Сосновский, И. А. Данилов, чокеровщигууд В. И. П. Дмитриев, гэшүүнэ шулагшад Н. А. Скиба... баинов, А. М. Буравлев... Намтаяа хамта юh... Ажалнай бусадайхиhаа нэгэ бага ондоогоор э... хэй, ушар юуб гэхэдэ, манай комплексно бригада... хадай режим гэдэгые баримталан хүдэлдэг гээш... хэлэхэдэ, тэрэнэй онсо илгаань хадаа бригадамн... лэг боложо хубаараад, 6—6 час соо гэхэ гү, али ... час соо эршэмтэйгээр хүдэлжэ гарана. Тиигэжэ ү... гөө ашаг үрэ, шанар хангаха арга олонобди. Нү... аяар 60—70 модондо байдаг Хүлэрэгтэ гэжэ мо... участогаа үдэр бүри ошоходоо, тэндэhээ ерэх... сагаа арьбална ха юмбибди. Иигэжэ ажалаа ... тула бригадын гэшүүд али бүхы талаhаа түгэс... бэрхэшээлhээ тунхаридаггүй хүнүүд байха зэргэт...

Комплексно бригадаяа шэнэ гуримаар хүдэлгэх... рилго урдаа табихадамнай, леспромхозой дирекц... халуунаар дэмжээ юм. Энэ дэмжэлгэнь бригад... амжалтада найдамтай тулгуури болоhон гээшэ... түлөө леспромхозой директор Дмитрий Васил... ковто баясхалан хүргэхэ байнабди. Дүй дүршэл е... тэ хэрэглэмжыемнай hайн ойлгодог энэ хүн ха... мнай өөрөө халуунаар хандаhан габьяатай.

Шэнэ гуримаар хүдэлжэ эхилhэнэймнай аша ... харагдажа эхилээ hааб даа. Нэгэ хэды жэшээ ... Нэн түрүүн хүн бүхэнэй үдэр бүриин ба машин... соохи бүтээсэнүүд дээшэлээ юм. Энэ дүн ой мод... хынуудай ажалда үндэhэн шухала удха шанарта... солое. Хэрбээ 1982 оной түрүүшын арбан нэгэ... шада леспромхозоймнай бусад бригадануудай ... үдэрэй бүтээсэ 15,5 кубометр болоо hаань, мана... да энэ үрэ дүн 19,6 кубометртэ хүрөө. Тиихэдэ ... дай халаан бүриин бүтээсэ Хүртэйн леспромхоздо... гээр 73,5 кубометр гэжэ багсаагдабал, манай бри... кубометртэ хүрэнхэй байгаа.

Иигэжэ ажаллаhанайнгаа ашаар СССР-эй байгу... алдарта 60 жэлэй ойн хүндэлэлдэ абаhан үн... лис уялгануудаа нэрэтэй түрэтэйгөөр бэелүүлжэ... Үнгэрhэн жэлэй ноябриин 1-дэ бригадамнай 1982... социалис уялга сүм дүүргэжэ амжаа юм. Тиихэдэ... гөө ёhоор 26.075 кубометр модо бэлэдхэхэ байгаа... нээ 33.904 кубометртэ хүргэжэ, даабаряа 130 про... лүүлээбди.

Амжалта шэрээхэ хэрэгтэмнай бусадшье зүйли... лөө hааб даа. Жэшээлхэдэ, манай бригадын гэшүүд... дохи аха дүү, нүхэд ёhоной хани харилсаан, нэгэн... гаар шармайн оролдодог ушар баhал гүнзэгы... нартай байгаа гэжэ хэлэхэ хүсэлтэйб. Би өөрөө... гаа бусад гэшүүдтэ орходоо аха захань гэжэ тоо... Тиигээдшье модо бэлэдхэлдэ үнинэй хүдэлhэ... яашахаб даа. Мүн коммунист хүн хадаа ехэ ха... мэдэрхэш. Аха нүхэрэй эрхээр, залуушуултай hург... жүүлхы хүдэлмэри ябуулдагби. Гадна нэгэн булта... булта нэгэнэй түлөө гэhэн гурим ёhые жэжэшье... хэрэгтэ баримталха шухала гэжэ заадаг байгааб. ... мүн лэ ажалаймнай үрэ дүндэ нүлөөлдэг гэжэ h...

Манай бригадын түйлалтануудаар холо, ойгуур... жо эхилhэниинь мэдээжэ. Тиин «Забайкаллес» нэгд... хэлээр манай бригадын hуури дээрэ түрүү дүй ... бүхэсоюзна hургуули эмхидхэхэ гэhэн шиидхэбэр... хэшээлнүүдэйнь программа зохёогдоhон юм. Авт... хүршэ Худанай болон Хандагатайн леспромхозуу... лэгшэд ерэжэ, хэдэн хоногой туршада хүдэлмэри... аргатай танилсаhан байна. Ойрын сагта холын айл... тан абахаар бэлэмди. Нэн түрүүн Яхадай АССР... Шэтын областиин түлөөлэгшэд хүлеэгдэнэ. Удаань... Омско, Томско, Тюменьскэ болон Кемеровскэ об... дай, Примориин ба Красноярска хизаарай модо... шэд манда дүй дүршэлөө андалдахаяа ерэхэ.

КПСС-эй ЦК-гай ноябриин (1982 он) Пленумэй ... нуудтай, тэрээн дээрэ партиин ЦК-гай Генеральна ... Ю. В. Андроповой хэлэhэн үгэтэй манай бригад... ехэ анхаралтайгаар танилсаа. Тиихэдээ «партийн... ба ажалай журамые эбдэhэн али бүхы ябадалнуу... суулхын түлөө эрид тэмсэхэ шухала» гэhэн үгэн... зүб гэжэ тооложо байhанаа элирхэйлээ. Сэхын... журам хазагайруулха ушарнууд манайшье лес... үзэгдэдэг гээшэ. Энээн тухай хамтын, партийна с... элдэб зүблөөнүүд дээрэ оло хэлэгдэдэг. Тиигэбшэ... саг соонь зохихо хэмжээнүүд абтадаггүй, журам... дые «дүмэхэ», «сагааруулха» гэhэн hэдэлгэнүүдш... юм. Саашадаа энэ хэрэгые онсо анхаралдаа абаб... лэдбэриин арга нөөсэнүүдые гүйсэд дүүрэнээр аш... нарыень hайжаруулха нүхэсэл хангагдаха hэн гэ... жалха байнаб. Тиигээд байбалнай, үйлэдбэриин түс... гэлгэ нэрэ хүндын ба манай hэшүүлэй хэрэг боло...

Нүгөө талаhаа партиин ноябриин (1982 он) Плену... тив, цех, бригада бүхэнэй гэшүүдэй хоорондохи ха... хижүүлхэ, харюусалгыень, мүн үйлэдбэриин хүтэлб... дэй үүргэ дээшэлүүлхэ хэрэгые тон шухала гэжэ за... манда сэхэ хабаатай гэжэ бидэ hайн ойлгонобди. ... баринуудыень хүтэлбэри болгон абажа, шэнэ ам... дые түйлаха гээшэ манай гол зорилго болонхой.

Хэжэнгын район.

Х. ЗИГ...
Хүртэйн леспромхозой комп... бригадын бригадир, «Хүн... Тэмдэг» орденой...

ТОО, БАРИМТАНУУД

Республикын колхоз, совхозууд үнгэрhэн жэлдэ бүхыдөө 442,4 мянган тонно таряа хуряагаа гэхэ гү, али гектар бүриhөө дунда зэргээр 12,1 центнер ороохо суглуулаа. Энэнь урзанда жэлэйхидэ ороходоо 3 центнерээр дээшээ болоно. Бэшүүрэй, Кабанскын, Мухар-Шэбэрэй, Түнхэнэй, Улаан-Үдын районууд баян таряа ургуулжа абаа.

* * *

Бэшүүрэй районой XXI партсъездын нэрэмжэтэ колхозой таряашад 1982 ондо гектар бүриhөө 19,2 центнер ороохо хуряажа, республика доторор түрүүлээ. Кабанскын районой Байгалай ОПХ-гай механизаторнууд —17,5, Оймороой совхозойхид — 16,5 центнер таряа ургуулаа.

* * *

Республикын ажахынууд арбан нэгэдэхи табан жэлэй хоёрдохи жэлдэ 90,4 мянган тонно ороохо бэлэдхэлэй пунктда тушаажа, түсэбтэ даабаряа 120,4 процентдэ хүргэhэн байна. Загарайн, Кабанскын, Улаан-Үдын, Хориин болон бусад районууд гүрэндэ ороохо таряа худалдаха даабаряа холо үлүүлээ.

* * *

Республикын колхоз, совхозууд үнгэрhэн жэлдэ ниитын малда бүхыдөө 400,9 мянган тонно үбhэ, 223,7 мянган тонно сенаж, 668,2 мянган тонно силос, 38 мянган тонно ногооной гурил бэлэдхээ.

* * *

Арбан нэгэдэхи табан жэлэй хоёрдохи жэлдэ республикын ажахынуудай хонишодой 166 бригада зуун эхэ хонин бүриhөө 100-hаа дээшэ хурьга абажа түлжүүлээ.

ШЭНЭ АМЖАЛТАДА ЗОРИГЖОНХОЙ

Репортаж

Үдэрэй hаам дүтэлөө хэбэртэй. Гүрэльбэ hууринай баруун урда оршодог hүнэй комплекс тээшэ хүнүүд hубарилдан субана. Түрүүлэн эндэ ерэгшэдынь hаагдаhан hү тушаан абадаг, мүн сагаан эдеэ хүргэдэг агрегадтай таhалгаhаа тусхай оньhон түхеэрэлгэтэй хүнэгүүдээ абаhаар лэ өөhэд өөhэдынгөө цех руу ошожо, үнеэдээ hаахаяа бэлдэнэ. Тон наада захынь бүлэг үнеэдэй хажууда туха сүлөөгүй ажаллажа байhан наhажаалшаг hаалишан эхэнэртэй танилсабабди. Энэмнай ажахын дүршэлтэй малшан Антонина Ефимовна Матвеева гээшэ. Тэрэнэй хэды сүлөөгүй байгаашье hаань, нэгэ хэды үгэ андалдажа үрдибэбди.

— Одоол энэмнай ажалша бэрхэ малшадай нэгэн гэхэдэ, алдуу болохогүй. Иимэл хүнүүдэй хүсөөр бидэ урдаа табиhан зорилгоёо амжалтатай бэелүүлжэ шаданабди,— гээд бидэнтэй суг ябаhан комплексын зоотехник А. И. Сэфронова нүхэрөө магтан дурдана.

Тиигэншьегүй аргагүй. Юуб гэхэдэ, ажахын хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд иимэ hайн коллектив байгуулжа шадаа бшуу. Үнгэрhэн жэлэй июль hарада түбэйнгөө hү hаалиин фермын мал эндэ асараа hэн. Эдэниие харууhалжа ябаhан ээдыньшье мүн иишэ ерэлсээ. Иигэжэ hуралсалай «Байгал» ажахы Гүрэльбынгөө отделенидэ сагаан эдеэ үйлэдбэрилхэ ёhотойл фабрика байгуулhан байна. Мүнөө эндэ hаамхай 500 үнеэн тоологдоно. hаалишан бүхэн 24 үнеэ даажа абанхайнууд. Тусхайлбал эндэ hү hааха гурбан цех эмхидхэгдэнхэй.

Тус комплексдо ажал хэрэгээрээ суурхаhан түрүүшүүл олон юм. Жэшээлбэл, ажахын дүршэлтэй малшад партиин гэшүүн Зоя Николаевна Кожевникова үнгэрhэн жэлдэ үнеэн бүриhөө 4800 килограмм, Степанида Поликарповна Степанова Нина Хогоевна Мантушкина хоёр тус тустаа 4600 килограмм hү hаажа, социалис мүрысөөндэ эрхимлээ. Нина Хогоевна 1982 ондо эрхимээр ажаллаhанайнгаа түлөө СССР-эй ВДНХ ошохо түлөөhэгүй путёвкоор шагнагдаhан байна.

Иигэhээр үдэрэй hаам эхилшэбэ. hү hаадаг түхеэрэлгын шэнгэхэн абяан соностоно. Уялаада байhан үнеэд хобоо хобтонууд соохи тэжээлээ амтархан эдинэ.

Үнишье болонгүй hаалишад үнеэдээ hаажа дүүргэhээр лэ хүнэгүүдээ абажа, тоо бүридхэгшэдэ дүтэлнэ. Нэн түрүүлэн Антонина Ефимовна hааhан hүеэ тушааба. Удаань Галина Варфоломеева, Татьяна Стрежнева болон бусад hубарилдан, хүнэгүүдтэй hүеэ тушаажа захалбад.

Эгээл энэ үедэ зоотехник нүхэр Сафроновада хандабаб.

— hү hаали хэр гээшэб?

— hаянай hү hаали нилээд hайжараа. Үнеэдтэ тэжээлшье ехээр үгтэнэ. hаамхай үнеэн бүридэ 16 центнер тэжээлэй единицэ хүртэнэ, — гэжэ хэлэбэ.

hаалишад яаралтайгаар үнеэдээ hаажа, цех соогуураа, hүрэг малайнгаа хоорондуур туха сүлөөгүй hүндэлнэд. Эдэнэр үнгэрhэн жэлдэ бүхыдөө 1981 тонно hү hаажа, түсэбөө 164 процент дүүргээ гэхэ гү, али урзанда жэлэйхидэ орходоо 307 центнерээр ехэ hү hаагаа. Тиихэдэ энэ хугасаа соо үнеэн бүриhөө дунда зэргээр 4023 килограмм hүн абтаhан байна. Энэнь 1981 оноййхитой сасуулхада, 327 килограммаар дээшэлhэн болоно.

— Манай ажахын hаалишад зунай элдин hайхан сагта сагаан эдеэ элбэгээр үйлэдбэрилхэ, гүрэндэ тушааха талаар яhала хүдэлмэри ябуулаа гэжэ хэлэхэ байнаб. Энэ түйлаhан амжалтаяа үбэлэй hарануудта бүри батадхан хүдэлхын түлөө эдэ үдэрнүүдтэ оролдолго гаргаха ёhотой. Ниитын малай үбэлжэлгые эмхитэйгээр үнгэргэжэ, 1982—1983 онуудай үедэ сагаан эдеэ элбэг дэлбэгээр үйлэдбэрилхэ талаар республика доторoo үүсхэл гаргаhан Хяагтын районой Ранжуровай нэрэмжэтэ колхозой малшадай, мэргэжэлтэдэй гаргаhан уряае малшаднай халуунаар дэмжээд, арбан нэгэдэхи табан жэлэй түсэбые бэелүүлхэ хэрэгтэ лэ дээшэлүүлэгдэhэн социалис уялга абаа hэн. Мүнөө бидэ хараалhанаа бэелүүлжэ, хэлэhэндээ хүрэхын түлөө бүхы арга боломжонуудаа үргэнөөр хэрэглэнэбди, — гэжэ комплексые даагша Петр Владимирович Шадаев хэлэбэ.

Эндэ үнеэдые hубайруулхагүй, тугалнуудые hайнаар түлжүүлхэ хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулагдадаг юм. Тугалаhан үнеэдые hарын туршада искусственна аргаар үрэжүүлхэ гэжэ оролдоно. Эдэ бүгэдын ашаар үнеэдэй hубайралга нилээд үсөөрөө. Үнгэрhэн жэлдэ зуун үнеэн бүриhөө 92 тугал түлжүүлэгдээ. Энэ хэрэгые дүршэлтэй техник-үрэжүүлэгшэ Г. А. Ступакова эрхилнэ.

Ажахын дирекци, партком, профком hаалишадай дунда социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, тэрэнэй дүн саг соонь согсолдог юм. Эндэ hарын дүнгөөр түрүүшүүлдэ дамжуулгын улаан вымпел, мүнгэн шан үгтэнэ. Үнгэрэгшэ hарын дүнгөөр Н. Х. Мантушкинагай хүндэдэ комплексын дэргэдэ ажалай Улаан туг үргэгдэнхэй.

Мүнөө комплексын hаалишад үдэр бүхэндэ бүхыдөө 53 центнер hү hаагаад, тэрэнэйнгээ 48—49 центнерыень гүрэндэ тушаана. Энэнь нэгэ үнеэндэ тоолоходо, 11 килограмм болоно. Зарим hаалишад, тэдэнэй тоодо Татьяна Стрежнева сүүдхэдээ 15 килограмм хүрэтэр hү hаана.

Эдэ бүгэдын ашаар манай коллектив гүрэндэ мал ажалай продуктнуудые худалдаха нэгэдэхи кварталайнгаа түсэбые үлүүлэн дүүргэхэ хүсэлтэй. Жэшээлхэдэ, гүрэндэ hү тушааха энэ жэлэй түрүүшын гурбан hарын даабари февралиин түгэсхэлээр дүүргэгдэхэ байна. Энэмнай Буряад оронoйнгоо 60 жэлэй ойдо манай ажалай бэлэг болохо бшуу, — гэжэ Антонина Ивановна ябаха дээрээмнай бидэндэ хэлээ hэн.

Д. ДОНДОКОВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (зүүн гарhаа) комплексын hаалишад А. Е. Матвеева, зоотехник А. И. Сафронова, Г. Е. Ермолаева, Г. И. Варфоломеева үдэрэй hаамай урда тээ ажалаа хэлсэжэ байна.

А. ШОЙЖОЛОВОЙ фото.

ЛИЦИСТИКЭ

МАЭЛШЭР ДЭЭРЭ

а дуунда далай океа-
алта хэдэггүй. Шэнэ үе
энхиннээтэ дуунууд Бай-
айн долгиной эршээр,
ерьдагай орой дээгүүр
, дэлхэйн олон тоото
дай хоорто орохол
оронө бшуу.

эhээмни салгидажа,
жэнхэни хэлэнэйшни,
ногоон соо
хүльбэрнэл,

г моридойш
табараан соо
о болоод
жэнгирнэл,
шубуунай бэеые
солбон хатар соогоо
патуулан мэшээдэг
ган гоохонойш
абьяас соо
рложо ханхинанал,
н дуулгата Саян
дээгүүр
ан хүбэн түүлэн
болоод,
л туяа дамжанал.
дэби дэлхэй дээр
шэнээн
бэетэй аад,
ээтэ хонгёо дуутайлши,
ии тоонто минии үлгы—
ад орон!

айда гүрэнэй дүрбэн те-
. Оперо, балетэй ака-
скэ театраймнай, Хоца
беевай нэрэмжэтэ гүрэ-
ряад драмын академи-
театраймнай тугууд дээ-
ннэй, «Ажалай Улаан Ту-
гай орденууд яларна. Һаяхан Октябриин һайндэрэй урда тээ буряад драмын театр томо сагаан ордониие толложо, үдэшын галнуудые хурсаар нособо.

Мүнөө мандажа гараһан 1983 ондо түрэл Буряад республикынгаа 60 жэлэй ойе тэмдэглэхэмнай. Байгал далайн торгон хүбөө дээрэ оршоһон, сарюун мундаргануудтай Саян уулаяа түшэн байһан автономито республикамнай 60 наһаяа гүйсэхэнь.

Имагтал ленинскэ национальна политикын ашаар өөрын эрхэтэй, өөрын хуулитай, өөрын соёлтой болоһон, уужам Буряад орон тухайдаа уран дуунуудаа зохёогыт, нүхэд! Жаран жэлэй саада тээ Сэлэнгэ, Хэжэнгэ, Хори, Тори, Яруунэ, Захаамин, Баргажан болон бусад нютагуудта ямар байгаа һэм?! Радиогүй, Ильичэй гэрэлгүй, клубгүй, магазингүй, медпунктгүй нютагые, һуурин, тосхониие республика доторнай мүнөө олохогүйт.

1934 ондо США-гай коммунист Генри Уинстон Буряад оронoорнай аяншалһан юм. 1969 ондо АПН-эй корреспондент Генрих Боровиктай уулзахадаа, манай республика дотор болоһон хубилалтануудаар һонирхоо хаш. СССР орон дотор национальна политикын илан мандаһые тэрэ статья соо дурдаха зуураа, буряадууд США-да ажаһуудаг байгаа һаа, манай индеецүүд шэнгеэр хосорхо һэн. Харин мүнөө тад ондоо байдал, газар тэнгэри хоёрой хоорондохи илгаа эндэл харагдана гэжэ уран гоёор тэмдэглээ һэн.

Жаран зургаадахи, агуу Октябриин хубисхалай илан мандаһаар зургаан арбанай зургаадахи дабаанай орой дээрэ, ехэ замуудай бэлшэр дээрэ зогсонобди.

Һайхан Совет холбооной
Һалаань болоожо һалбарһан
Уужам Буряад ороной
Уула, талань баян юм.
Аймаг бүрөэ задарһан
Алтан набша дундуурнь
Манай шэнэ нютагууд
Мандан, хүгжэн байдаг юм.
Баян даа дуугаар Буряаднай,
Баяраар байнал билтаран.
Элбэг даа үһаар Байгалнай
Эршэтэй байнал долгилон.

Шэнэ жэлэй шэнэ баярнууд! Шэнэ жэлдэ—шэнэ охин, шэнэ хүсэн!

Арбан нэгэдэхи табан жэлэй гурбадахи жэлэй эхин дээрэ, алдарта замай бэлшэр дээрэ СССР оронойнгоо 60 жэлые түгэсөөр тэмдэглээд, Буряад оронойнгоо ехэ һайндэрые угтаха гэжэ зоригжоод, Шэнэ жэлэй шэнэхэн саһа гэшхэжэ, шэнэ хэрэгүүдтэ ерэбэбди.

Шэнэ жэлээр, нүхэд!

Георгий ДАШАБЫЛОВ.

«ДРУЖБА» КОЛХОЗОЙ (ЯРУУНА) ТҮРҮҮ МЕХАНИЗАТОР М. П. МОРОХОЕВАДА:

Элдин Эгэтын таряалан
Электрын галаар толорно,
Тарилгадаа хубаарһан
Тракторнуудаар доһолно.
Колхоздоо түрүү Эммымнай
«Кировец» хододоо
һаадгүйхэн,
Арьбаар газараа хахалдаг,
Алибаа ашаа зөөлсэдэг.
Хабар, намарай хадалангаар
Хоёр толоной хоорондо
Хүсэтэ оньһон агтаяа
Хүүхэн заладаг шадамараар.
Заһабариинь заабари сооһь
Заршамтайхан бүтээдэг!
Үргэн Эгэтын таряалан
Үрэжэл ехэтэй байбал даа,
Эмма дүүхэйн габьяахан
Этигэн хэлэе, байнал даа!

ГУСИНООЗЕРСКЫН ЛЕСПРОМХОЗОЙ БРИГАДИР (СЭЛЭНГЭ) В. С. КУРИГАНОВТА:

Сэлэнгын тайга шэмэглэһэн
Сэмсэгэр нарһад гунхажа,
Дорюун хүсэндэш һүгэдэн,
Доро дохижо уналал.
Электро-хюрөөгэй сууряан
Эртэ үглөөнһөө зэдэлнэ,
Огсом дуунай аялга
Омог сээжэыш зэлнэ.
Будүүн сарбуута нүхэдшни
Бүтүү тайгын эзэд лэ,
Бүтээсэ ехэтэ ажалшин
Бүгэдын жэшээ гэдэг лэ.
Алдар солынгоо орден
Абаһан ехэ золтойл,
Амжалта бүхэнөө мүнөө
Арьбадхан ябаһан омогтойш.
Сэлэнгын тайгын нарһад
Шэнэ жэлээр амаршална,
Электро-хюрөөгэй аялга
Эрэлхэг зоригыш магтанал!

ЛЕНИНЭЙ НЭРЭМЖЭТЭ КОЛХОЗОЙ (ЗЭДЭ) ТҮРҮҮ ХОНИШОН Д. Б. СЕМЕНОВТО:

Зэдын голой удамаар
Зэрэлгээн, зэрэлгээн...
Зэлэ татаһан хонид
Зэргэ маараа зэдэлгээ.
Дундань баатар мэтэ
Дондок Семенов байна —
Үбсүүн дундань яларна
Үндэр дээдын хайра...
Үбэлш, зуншье илгаагүй,
Үдэрш, һүнишье хамаагүй,—
Эрмэлзэнги дабшагша,
Эсэнгүйгөөр алхалагша,
Зуутан нүхэртөө соло
Дуулан дуулан үгэе,
Зудгүй үбэлжэхыень
Юрөөн байжа хүсэе:
Зэдын голой доһолсо
Зэдэлэг хурьгадай мааран!
...Дундань — эзэн Семенов
Дондок зогсог өөрөө.

БОДОНГУУДАЙ СОВХОЗОЙ (БЭШҮҮР) ҮХЭРШЭН, БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ДЕПУТАТ Ц-Д. С. БАДМАЖАПОВАДА:

Ажалһаа эхитэй алдартайт,
Амаршалнабди мүнөө Танаа,
Арюун дуулгата Буряадтаа
Ажана жаргалаа олонхойт.
Бэшүүрэй талын удамда
Бэлшээнэт малаа хорин
жэлдэ,
Бэрхэ үхэршэн гээд
Бултанда мэдээжэ болонхойт.
Үүр сайхын урда тээшье,
Үдэшэ оройшье хамаагүй,
Үргэһэ нойроо мартанги
Үргэлжэл ажалдаа ябаналта.
«Хүндэлэлэй Тэмдэг» орден
Хүсэтэ ажалайтнай гэршэ—
Хүн зонойнгоо найдабарнда
Хүртэн хододоо ябаналта.
Шэнэ жэлдэ зоригтнай
Шэнэ хүсөөр бадараг лэ,
Шэлэһэн мэргэжэлтнай
хэзээш
Илалтануудта уряалаг лэ.

Зургаал

ЭСЭГЫН ЭНЭРХЭГ СЭДЬХЭЛ

болоожо, хүлөө шорой-
түрэл нютагһаа үлүүсэ
юумэн энэ дэлхэйдэ
ха даа гэһэн бодол
Шагжиевичай ухаанһаа
оо гарадаггүй. Үглөө
һүрэг хонидоо туу-
арсын дабаанай гүбээ-
үргэн ехэ майлаар
а ябахадаа, Хара тол-
оройдонь гараад, шу-
ниидэдэг үндэрһөө
Саһандайнгаа тала
шэртэн харахадаа,
эб даа нэгэ таагдаша-
дэрэлдэ абтагша һэн.
эдэшье бусалтагүйгөөр
ан бага балшар наһа-
е сагые дурсан һа-
ямар һонирхолтой
гээшэб. Пётр Шагжие-
эдир наһан нютагайнь
айхидэл адляар солгёо
ээр үнгэрөө. Саһан-
һаалиин фермэнүүдтэ
агшадай үхибүүд бага
аа эхэ, эсэгээ да-
унеэ, тугалнуудые ха-
алсажа, али бүхы
а эртээнһээ дадаһан
юм. Тэрэ сагта, табяад
ай үеэр, заха холын
, гүүртэнүүдтэ ажаһуу-
айлнуудай хэндэньшье
ха радио, хараха теле-
байгаагүйнь мэдээжэ.
һээ үхибүүдынь эхэ,
ээ хамһалсаад лэ, утын
й туршада хүр саһан соо-
умбан наадажа хүхигшэ
а багаһаа хамаг ажалда
ргүйхэнөөр ябадаг даруу
н зантай Пётр Хобра-
хүдэр балсанта хүбүүн болоходонь, тэрэ дадал дүршэлынь ехэ туһа нэмэри болоо. Боргожожо, борьбо дээрэ үндыһөөр, ошон ошотороо ямаршье ажалда хойшоо татагасалдангүй хүдэлдэг дээрэһээ олоной дунда ажалша бэрхэл хүбүүн гэжэ алдаршаа бэлэй.

Жарадахи онуудай эхеэр һэн. Нютагтаа онсо суутай Эргэ үбгэнтэй һүрэг эрьенүүдые даажа абаад, Баян толгойн баруун хойно шэнээр баригдаһан байрада үбэлжэжэ байхадаа гансашье үетэн нүхэдөө бэшэ, мүн тэрэ үеын дүршэлтэй бэрхэ хонишодые гайхуулаа.

...Намар бэлэй. Тэрэ үдэр Эргэ үбгэжөөлэйнгөө һүрэг хонидоо бэлшээридэ гаргахадань, Пётр мориёо эмээллэжэ, эдихэ хоолоо асархаяа, хубсаһа хунараа һэлгэхэеэ гэртэхиндээ ошоһон юм. Хонишон үбгэжөөлэй үдэшэ оройхон бэлшээриһээ бусахадань, нүхэр хүбүүниинь үшөө ерээдүй байба. Эргэ Бамбанович Пётр хүбүүгээ нилээд хүлеэжэ, гэртээ эдеэгээ шанажа бэлдэнхэй. Энэ үеэр үбгэжөөлэй хүлеэһэн Пётр хүрэжэ ерэлэй. Газаа мориной турьяхые дуулаһан Эргэ үбгэжөөл түргэлэн угтажа гараба.

— Ерээбши, хонидоо хорёодонь тоолоожо оруулая. Бишни тооень абажа шадахагүй һэмнайб. Мүнөөдэр Ургагтын жалгаар, майлаар һүрэгөө бэлшээгээб. Ногоо, хагданиинь һайн,— гэбэ.

Үбгэжөөл хүбүүн хоёрой һүрэг хонидоо тоолоходонь, эгсэ 101 хонин дуталдашаба.

— Ну, паари, энэмнай яагаа гээшэб? Эртүүр һаань, бэдэрхэ һэмди. Мүнөө юу олохобши. Угайдхадаа газаа бүрхэшэбэ. Таһараа һаа, Ургагтын майлада үлэшоо ёһотой. Яһалал хараа һэмнайб. Миниишни нюдэн муудашоол даа. Таладал ябаа һаань, обёорхоһоо бэшэ... — гээд, үбгэжөөлынь шодогорхон ямаан һахалаа эмирэн дуугай болоно.

— Та гэртээ орогты, би эмээл морёороо баруун урдуур ябаад ерэһүү,— гэжэ хэлээд, Пётр Шагжиевич морёороо урагшалба.

Тэрэ һүниндөө үгы болоһон бүлэг хонидоо олоогүй уруу дуруухан хоноһон эдэ хоёрой эртэ үглөөгүүр бодоходо, газаа түрүүшын хярмаг саһан орошонхой байба. Хонишод һүрэгөө бэлшээридэ гаргангүй, түргэхэн сайлаһаар, урда үдэр бэлшэһэн газараарнь бэдэрхэеэ, шэнэ мүр улыень олохоёо ошобод.

— Таһарһан һаа, холо ошоогүйл байха. Харанхыда хонин холо ябахагүй, нэгэ далда газараар хороод байгаа ёһотой. Бидэ абаһаар жалгаар дээшээ үгсөөд, саада майлынь саагуур тойроод ерэе. Эндэһээ холо ошоогүй,— гэжэ үбгэнэйнгөө хэлэхэдэ, Пётр Хобраков зүбшөөжэ, сайран тэбхыһэн хадын жалгаар өөдөө шадал сооханоо махабашье, дээрэхэнэ хүрэтэр нэгэшье мүр ула обёорбогүй. Бүри саашалжа ябахадаа, доошоо харан гэһээнь, тэбхэр томо шулуунуудай хоорондуур хонидой зүргэлэн, урагшалжа ябахань харагдажа, одоолшье үбгэжөөл хүбүүн хоёрой досоо баярай ошон ялас гээ һэн.

Тэрэ хоёрой таһарһан хонидоо газаагаа асаржа тоолоходонь, эгсэ тудалдаа бэлэй. Энэ үдэрһөө хойшо Пётр Шагжиевич үбгэжөөлөө орхёод орой болотор ябахаяа болёо һэн.

Удаадахи жэлынь Эргэ үбгэжөөлшье амаралтада гаража, Пётр Шагжиевич гэртэхинээрээ хамта хонишоноор ажаллаба. Һүүлээрнь гэр бүлэ болоходоо, эхэ хонидой отара даажа абаад, олохон жэлэй туршада ахалагша хонишоноор хүдэлнэ.

— Хонишоноор ажаллахада һайн. Жэлэй ямаршье сагта соморхоноор гэр бүлөөрөө хүдэлмэрилхэш. Мүнөө Батажаб хүбүүнтэйгээ, ахынгаа Люба басагантай хамта ажалланаб. Үбэлжэлгэ яһала һайн үнгэржэ байна,— гэжэ Пётр Шагжиевич Хобраков тэрэ уулзахадаа хэлээ һэн.

...Хүнэй наһан. Үнэн дээрээ ута бэшэшье һаа, яһала өөрын түүхэтэй байдаг. Түрэл Аргатынгаа совхоздо хонишоноор ажалладаг Пётр Шагжиевичай үнгэрһэн дүшэ гаран наһанайнь түүхэ уудалбал, үй гашуудалайшье, омог баярайшье хуудаһан иргадаха. Бага наһандаа хайрата эхэһээ гээгдэжэ, үншэрбэшье, хойто эхынгээ хормой соо бөөмэйлүүлэн ехэ болоһон. Удаань тэрэнэй ханилһан наһанайнь нүхэр Мария һамганиинь саһhaa урид наһа баража, уйдхар гашуудалай зула бадараагаа бэлэй. Һүүлээрнь Пётр Шагжиевичай үргэһэн үхибүүд үндыжэ, түрүүлэн Света басаганиинь хадамда гаража, хурим түрын баяр гэрээр дүүрэтэр сасараа һэн. Энэ намартаа Батажаб хүбүүниинь гэр бүлэтэй болоо. Иигээд байхадаа мүнөө Пётр Хобраков хоёр үриеэ хүн болгожо, хүл дээрэнь табиһандаа хэнһээшье омог баяртай.

Намартаа энэ түрэһэн Саһандайдань гоёхон даа. Икадай хадын хойто хормойгоор нэмжыһэн талань шарлан хабтайжа, нарһан, шэнэһэн модоодоор бүрхөөгдэнхэй хада уулаарнь буганиудай хонгёо хоолойгоор урамдахань, эртэ үглөөгүүр холоһоо ханхинан суурятаха. Иимэл хадань Пётр Хобраков түрэл тоонтоһоо нэгэшье холодоогүй.

Бүри һаяхан эндэ албанай хэрэгээр ябахадаа, ахалагша хонишонтой уулзажа, хэһэн ажалаарнь һонирхожо, хэдэн асуудалтайгаар хандажа, тодорхой харюу абаа һэмди.

— Газетэ уншажа, радио шагнахадаа, энэ юртэмсэдэ ямар хубилалтанууудай болоожо байһыень мэдэжэ абахаш. Илангаяа СССР-эй 60 жэлэй ойе угтажа байһан тухай юу хээ ойлгообди. Бидэ энэ ойн хүндэлэлдэ дэлгэрһэн мүрысөөндэшье оролсоо һэмди. Ехэ уялгануудшье абтаа. Мүнөө республикынгаа 60 жэлэй ойн хүндэлэлэй мүрысөөндэ оролсонхой ажалланабди. Үбэлжэлгэеэ һайнаар үнгэргэхэ гээшэ манай зорилго. Мүнөө манда үбэлжэлгэмнай гэмгүй ябана. Үбһэ тэжээлшье элбэг. Газаа саһан бага мүртөө хэзээ хэзээнэйхиһээ дулаан гээшэнь. Гол һүрэгөө бэлшээридэ манаһаарбди. Бригадамнай ерэхэ жэлдэ абаһан уялгаяа, хараалһан түсэбөө заатагүй бэелүүлхэл байха гэжэ найдуулнабди,— гээд ахалагша хонишон Пётр Шагжиевич Хобраков дэлгэрэнгыгээр хөөрөө бэлэй.

Эхэһээ үншэржэ, эсэгын заабари доро хүмүүжэһэн энэ нүхэрнай мүнөө Батажабтанаа эсэгэ мэтээр һурган хүмүүжүүлжэ, малшанай хүнгэн бэшэ замаар али бүхы «нюуса» аргадаа дүршүүлэн ябана ха юм. Заримдаа хээрэ хонидоо бэлшээжэ ябахадаа, эдир наһанайнгаа үе дурсан һанажа, Батажабтанаа сэдьхэлэй гүн сооһоо энхэрэн, нэрээ нэрлүүлхэ хүбүүмни хүн болоожо боргожоһониинь болоол даа гэжэ бодомжолходоо, бүхы һаналынь сэхэлдидэг.

— Хуушан жэлнай барагдажа, шэнэ он гарахань. Шэнэ жэлдэ басагамни нүхэртэйгөө, үхибүүдтэйгээ айлшаар ерэхэ. Бидэ бултадаа суглархабди. Энэ гэрээр дүүрэн— хүбүүн, бэримни, басагамни, хүрьгэмни, зээнэрни бүлта суглархадаа, одоол найрлахабди. Үшөө айлнууд, хүршэнэрни ерэхэ. Сүлөө сагтаа юу хээ бэлдэжэ, суглуулжа тухагүй ябанаб. Иимэл ха юм даа! Эхэнь амиды мэндэ һаа, ямар һэм. Юрэдөө, дээрээ ортохогүйб гэжэ һананаб. Үринэрөө үндэрөөр лэ найрлуулха һанаан байнал даа,— гэжэ Пётр Шагжиевичай тараха дээрээ һанажа ябаһанаа сэхэ хэлэһэниинь өөрын удхатай һэн.

В. ЖИГЖИТОВ,
манай тусхай корр.

Хурамхаан.

ҮРГАНАБДИ, ХҮГЖЭНЭБДИ

(Улаан тугта хүртэһэн совхоздо)

эр бүриин эршэтэ халуун
ай бурьялаан соогуур
нэгэ жэл үнгэрбэ. Энэ-
хэр үргэмжэтэй, баян хэ-
эй жэл байгааб, хэды ехэ
хэгдээб гэжэ календа-
шэнэ хуудаһа нээхэдээ
гээ эрьен харадаг, мүн
жэлнэй үшөөл һайн бай-
даа гэжэ найдалтайгаар
шаа шэртэдэг заншал хү-
тэ бии гээшэ.

э талаар хаража үзэбэл,
рһэн 1982 он манай совхидто ехэ амжалтатай,
шатайшье байгаа. Бүхэсо-
а социалис мүрысөөндэ
үрэ дүнгүүдые түйлаһа-
лгаа түлөө ажахымнай
С-эй ЦК-гай, СССР-эй Ми-
рнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-
болон ВЛКСМ-эй ЦК-гай
жуулгын Улаан тугаар хо-
хео шагнагдаба.

нгэрэгшэ жэлдэ совхоз бү-
нь 70,5 мянга үлүүтэй
нер таряа сохижо абаа
гү, али таряалангай гек-
бүриһөө 14 шахуу цент-
ороoһо суглуулаа. Хам-
а 24,4 мянган центнер
аабха абтаа гэхэ гү, али
тарай 136 центнер ургаса
агдаа. Тиигэжэ гүрэндэ
оoһо таряа, хартаабха ху-
даха түсэб дүүргэгдээ һэн.
ашэлэн адууһа малай эди-
үбһэ тэжээл, илангаяа се-
ж, силос, витаминтай ногоо-
гурил, тэжээлэй корнеплод
ехээр суглуулагдаа.
дэ бүгэдэ гансахан сагай
рилай таарамжатай һайн
анай ашаар абтаа бэшэ.
хын түрүүн энэмнай механизаторнуудай үнэн шударгыар ажаллаһанай, тэдэнэй
ргэжэл шадабариин дээшэлэй, бүхы дээрээ газар талан эрхилэлгын культурын
гаһанай аша үрэ мүн. Тан ажалай нэгэдэхи бригадын (бригадирынь Т. Г.
ербин) ямаршье уларилтай
лдэ найдамтай һайн ургаа абадаг болонхой. Дүршэлэй бэрхэ хартаабхашан А. Т.
аньковой звено 90 гектар гаарһаа гектарай 156 центнер
ртаабха суглуулжа абаһан
айна. Куузику ургуулагша
, С. Конечных гектарай —
350 центнер ургаса, кукуру-
шан А. Г. Паньков — 155
нтнер ногоон намаа, луго-
ад А. Ф. Паньков — 23 цент-
нер үбһэ гектар бүриһөө хураагаа юм.

АВМ-1,5 түхэлэй агрегадай машинистнүүд А. А. Пальшин, Н. А. Дульянинов гэгшэд 668 тонно витаминтай ногооной гурил татажа, түсэбөө холо үлүүлэн дүүргээ. Комбайнернууд Н. В. Быков, Г. Ф. Тарханов гэгшэд тус тустаа 5500—6000 гаран центнер таряа сохиһон байна. Иимэ түрүүшүүлые дурдаха болоо һаа олон.

Оронойнгоо Эдеэ хоолой программа бэелүүлхэ хэрэгтэ өөрэдынгөө хубитые шадаал һаа ехээр оруулхын түлөө эрмэлзэжэ, манай олонхи малшад, һаалишад, гахайшад, хонишод арбан нэгэдэхи табан жэлэй хоёрдохи жэлдэ эрхимээр ажаллажа гараба. Энээнэйнь ашаар совхоз гүрэндэ мяха, һү, нооһо худалдаха жэлэй түсэбые амжалтатайгаар дүүргээ. Түсхайлбал, ажахы үнгэрһэн жэлдэ бүхыдэнь 8500 центнер мяха, 16 мянга гаран центнер һү гүрэндэ худалдаа гэхэ гү, али урда жэлэйхидэ орходоо 900 үлүүтэй центнерээр ехэ мяха, 4 мянга шахуу центнерээр ехэ сагаан эдеэ Эхэ орондоо үгөө гээшэ.

Энэ амжалтада манай түрүү малшад ехэхэн хубита оруулаа. Заганай-Адагай һү һаалиин фермынхид үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 3000 шахуу килограмм һү һаажа, район соо эгээн түрүүлэн бүхы коллективээрээ иимэ дабаа гаталба. Эндэхи түрүү һаалишад Н. В. Панькова, В. А. Литвинцева гэгшэд үнеэн бүриһөө 3300 килограммһаа дээшэ һү һаанхай. Гадна хэрбээ 1981 ондо совхоздо үнеэн бүриһөө 1906 килограмм һүн һаагдаа һаань, үнгэрһэн жэлдэ тэрэмнай 2205 килограммда хүргэгдэбэ.

Зун-намарай, мүн үбэлэйшье сагта малай шэгнүүр ехээр нэмээһэн, эхэ гахайнуудһаа поршоонхо олоор абажа түлжүүлһэн хүнүүд манайда баһал бии.

Һалбари бүхэндэ муу бэшэ үрэ дүнгүүдэй түйлагдаашье һаань, үйлэдбэридэмнай хүсэд хэрэглэгдээгүй арга боломжонууд үшөөл бии, саашадаа улам һайнаар хүдэлхэ арга-тайбди гэжэ совхозой ажалшад гүйсэд мэдэрнэ. Тээмэндэ КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй болон ВЛКСМ-эй ЦК-гай тогтоолтой танилсажа, Бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ оролсоод байхадаа, манай һаалишад дээшэлүүлэгдэһэн шэнэ уялга абаа һэн. Жэшээлхэдэ, бүри ойрын жэлнүүдтэ бүхы совхозоороо үнеэн бүриһөө 2500 килограмм һү һаадаг болохын тула шэнэ жэлдэ үнеэн бүхэнэй һү шэмые үшөө 150—200 килограммаар нэмээхэ, үбэлжэлгын үедэ тэрэниие 1200 килограммда хүргэхэ зорилго табинхай.

Һайнаар хүдэлжэ, ажахынгаа бүхы һалбаринуудые эрид хүгжөөхэдэмнай бидэнэй ажабайдал улам һайжарха, бүри баян дэлгэр болохо гэжэ хүн бүхэн хүсэд ойлгоно. Тиимэһээ диилэнхи олон малшад, механизаторнууд ниитын ажалдаа бүхы хүсэеэ, халуун эрмэлзэлээ зорюулан хүдэлнэ бшуу.

Олоной оролдолгын ашаар лэ совхоздо хүдөө ажахын продукци жэлһээ жэлдэ ехээр абтадаг, гүрэндэ худалдагдадаг болоо, үйлэдбэриин ашаг үрэшье нилээд дээшэлжэ байна. Жэшээнь, хоёр жэлэй саана ажахыда 1 миллион хүрэхэгүй түхэригэй продукци худалдагдаһан һаа, нёдондо тэрэ 1,8 миллион түхэригтэ хүрөө.

Һүүлэй жэлнүүдтэ ажахын түб болон бусад һуурин тосхонуудые болбосон түхэлтэй болгохо, шэнэ гэр, байрануудые бариха талаар ехэ юумэн хэгдэнэ. Үнгэрһэн хоёр жэлдэ 30 гаран айл шэнэ гэртэ орожо түбхинөө. Тосхон бүхэндэ шэнэ клуб, хүүгэдэй сад-ясли, һургуулиин байшан, магазин, фельдшерскэ пункт бии болгогдоо. Жэл бүхэндэ 30—40 шэнэ бүлэ мүндэлнэ, олон хүнүүд автомашина, мотоцикл гэхэ мэтые худалдажа абана, абаха дуратайшуул үшөө олон.

Түрэл ажахынгаа жэл бүри хүгжэжэ, ажабайдалайнгаа улам һайжаржа байхада, хүнүүдшье урматай, эдэбхи хэшээл ехэтэйгээр ажаллана бшуу. Энэмнайл гол шухала болоно.

Ф. ЕФИМОВ,
Бэшүүрэй районой Дзержинскиин нэрэмжэтэ совхозой директор

Республикын барилгын материалнуудые үйлэдбэрилгын эгээ томо түбүүдэй нэгэн болохо Тимлюйн цементын заводой коллектив СССР-эй байгуулагдаһаар 60 жэлэй ойдо зорюулан, түсэбһөө адуур 3 мянган тонно цемент үйлэдбэрилхэ гэһэн уялга абаад, найман һара соо бэелүүлжэ шадаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: заводой эрьелдэдэг пеэшэнэй дэргэдэ.
М. СИБИРЯГАЙ фото.

ТОО, БАРИМТАНУУД

Республикын шубуушад үнгэрһэн жэлдэ 143 миллион үндэгэ, 12,1 мянган тонно мяха гүрэндэ худалдаха түсэбтэй һаа, энэ жэлэй январиин 1-нэй байдалаар 148 миллион үндэгэ, 12,3 мянган тонно шубуунай мяха Эхэ орондоо тушааһан байна. Улаан-Үдын шубуунай фабрикын коллектив энэ хугасаа соо 60,2 миллион үндэгэ, 6,1 мянган тонно мяха гүрэндэ худалдажа, түсэбөө декабриин 15-да бэелүүлээ. Ингэжэ ажаллаһандаа тус фабрикынхид РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй болон ВЦСПС-эй дамжуулгын Улаан тугта, Хүндэлэлэй дипломдо хүртөө.

* * *

Республикын колхоз, совхозуудай һү һаалиин фермэнүүд үнгэрһэн жэлдэ сагаан эдеэ үйлэдбэрилхэ талаар яһала амжалта түйлаа. Үнгэрһэн хугасаа соо ажахынуудай олохон һаалишад «хоёр мянганай» хилэ дабажа гараһан байна. Кабанскын шубуунай фабрикын һаалишад Е. П. Перевозникова, Л. И. Москвитина, һуралсалай «Байгал» ажахын малшад З. Н. Кожевникова, С. П. Степанова, «Зырянский» совхозой һаалишан Л. В. Корнакова болон бусад үнеэн бүриһөө 4 мянган килограммһаа дээшэ һү һаагаа. Мүн олохон фермэнүүдэй коллективүүд үнеэн бүриһөө 3000—4000 килограмм һү абаһан байна. Эдэнэй дундаһаа һуралсалай «Байгал» ажахын Гүрэльбын һүнэй комплексын һаалишад энэ үе соо бүхыдөө «дүрбэн мянганай» хилэ дабаа.

БУРЯАДХАН ОРОНОО ГЭРЭЛТҮҮЛЭН...

Шэнэ жэлые шэмэглэһэн ёлконуудай бишыхан лампочкануудай гэрэлтэхэдэ, тэрэ зайн галые манай коллектив танда дамжуулна гээшэ гэжэ ойлгоорой. Бүхы Буряад орон, мүн нэгэ системээр холбоотой хүршэ Эрхүүгэй, Шэтын областьнууд болон Монголой Арадай Республикын хойто хизаар Гусиноозёрско ГРЭС-эй үйлэдбэрилһэн электрын элшэ хүсөөр хангагдадаг юм.

Манай галта станциин коллектив шэнэ жэлээ болзорһоонь урид, үшөө декабриин 8-да баяр баясхалангай оршон байдалда тэмдэглээ һэн. Ушар юуб гэхэдэ, арбан нэгэдэхи табан жэлэй хоёрдохи жэлэй түсэбые бэелүүлжэ шадаһан тухайгаа энэ үдэр ГРЭС-эй коллектив мэдүүлээ. СССР-эй байгуулагдаһаар 60 жэлэй ойдо бэлэг болгон, бидэнэр түсэбһөө гадуур 300 миллион киловатт-час электрын элшэ хүсэ арадай ажахыда дамжуулбабди.

60 жэлэй ойн хүндэлэлэй социалис мүрысөөн коллективтэмнай үргэнөөр дэлгэрээ һэн. «Габшагай ажалай 60 вахта» гэһэн хүдэлөөндэ энергетигүүд эдэбхи үүсхэлтэйгээр хабаадажа, халаан бүхэнэй даабариие үлүүлэн дүүргэхэ гэжэ оролдоо. КПСС-эй Буряадай обкомой гэшүүн Ю. Днепровский, Гусиноозёрско горсоведэй депутат О. Шегебаев гэгшэд энергоблогуудые, оньһон түхеэрэлгэнүүдые бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлгэжэ шадана. Машинистнүүд Н. Сенакеев, П. Лебедев, химцехэй аппаратчик Н. Игнатьева, комсомолецүүд С. Синельников, Л. Изюмская болон бусад станци ашаглаха харюусалгата ажалаа гуримтайгаар бэелүүлнэ.

Үнгэржэ байһан жэлдэ ГРЭС-эйхид илангаяа үүсхэлтэйгээр хүдэлөө. Юуб гэхэдэ, манай станциин намтарһаа союзна республиканuудай хани барисаан тон тодо баримта жэшээтэйгээр харагдана. ГРЭС-ые барихада, Украина, Казахстан, Белоруссии болон ороной бусад олон республика, хизаарнуудай промышленна предприятинууд, дүршэлтэй хүдэлмэришэд, һайн бэлэдхэлтэй инженерно-техническэ мэргэжэлтэд хабаадалсаһан байна. Мүнөөшье, станци ашаглажа байхадаа, оронойнгоо ондоо область, хизаарнуудай предприятинуудтай нягта холбоотойгоор хүдэлнэ гээшэбди.

Мүн буряад угай хүдэлмэришэдэй кадрнуудые бэлдэхэ хэрэгтэ ГРЭС ехэхэн үүргэ дүүргэнэ.

СССР-эй 60 жэлэй ойдо зорюулагдаһан гоё һайхан хүшөө Гусиноозёрскодохи «Энергетик» гэжэ кварталда эдэ үдэрнүүдтэ бодхоогдоо. Орьёл өөдэ эрмэлзэһэн стеллые союзна республикануудай гербнүүд шэмэглэнэ. Түрэл городоо болбосон түхэлтэй болгохо гэһэн социалис мүрысөөндэ оролсоһон Гусиноозёрскын бусад предприятинуудай коллективүүд ажалай үльгэр жэшээ харуулна. Социалис мүрысөөндэ амжалта түйлаһанай түлөө ГРЭС-эй коллектив СССР-эй 60 жэлэй ойн баяртай дашарамдуулан, Буряадай обкомой, республикын Министрнүүдэй Соведэй, облсовпрофой, ВЛКСМ-эй обкомой Хүндэлэлэй грамотаар шагнагдаа.

Арбан нэгэдэхи табан жэлэй гурбадахи жэлдэ манай коллективэй урда ехэ зорилгонууд табигдана. Шэнэ жэлдэ 4 миллиард 122 миллион киловатт-час электрын элшэ хүсэ үйлэдбэрилхэ ёһотойбди. 1976 ондо түрүүшын энергоблогой ашаглалгада үгтэһэнһөө хойшо 17 миллиард шахуу киловатт-час элшэ хүсэ үйлэдбэрилһэн һаа, ганса энэ жэлдэ дүрбэнэйнь нэгэ хубиие үйлэдбэрилхэ болонобди. Ушар тиимэһээ оньһон түхеэрэлгэнүүдэй найдамтай хүдэлгэгдэхэ эрхэ байдал саг үргэлжэ хангагдаха, автоматика үргэнөөр нэбтэрүүлэгдэхэ, энергоблогуудые заһабарилха ба харууһалха болзорые хорооход хэмжээнүүдые абанабди. Коллективэй 1500 хүн бүхэн «мэргэжэлээрээ эрхим» гэһэн мүрысөөндэ хабаадажа, дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялга абаад, урма зоригтойгоор шэнэ жэлдэ хүдэлхөөр бэлэн.

В. ЯКОВЕНКО,
Гусиноозёрскын ГРЭС-эй парторганизациин секретарь.

ЭДЕЭ ХООЛОЙ ПРОГРАММА
БЭЕЛҮҮЛЭЛСЭНЭБДИ

Бидэнэйшье хубита байхал

КПСС-эй ЦК-гай майн болон ноябриин (1982 он) Пленум манай бүхы совет арадай ажабайдалда шухала үйлэ хэрэг болоожо, партиин XXVI съездын шиидхэбэринүүдые, арбан нэгэдэхи табан жэлэй түсэбүүдые бодотоор бэелүүлхэ зам дээрэ түүхэтэ шэнэ шата болоожо үгэхэ байһаниинь бүгэдэндэ элитэ. Түрэл партиингаа баталан абаһан Эдеэ хоолой холын хараата программые бэелүүлхэ хэрэгтэ республикын ажахынуудай малшад гол һуури эзэлхэ байна. Хүдөөгэй ажалшадай урагшатай һайнаар, бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлжэ, бүхы юумэндэ эзэн ёһоор хандажа, эрдэмэй түйлалтануудые үргэнөөр хэрэглэхэдэл, газар таряалангай болон мал ажалай продукцинууд ехээр үйлэдбэрилэгдэхэ ха юм. Энэ хэрэгтэ гүрэн түрэмнай ехэ мүнгэ зөөри үгэжэ, оронойнгоо экономическа, политическэ хүсэ шадалые элсүүлжэ байна.

Эхэ оронойнгоо хүн зониие эдеэ хоолой элдэб зүйлнүүдээр, нэн түрүүн мяхаар, һүөөр һайса хангадаг болохо гээшэ хойшолуулашагүй хэрэг мүн гэжэ һаяхан үнгэрһэн КПСС-эй ЦК-гай Пленум дээрэ нүхэр Ю. В. Андропов онсолон тэмдэглээ һэн. Тиимэһээ партиингаа табиһан хараа зорилгонуудые, мүн энэ жэлэйнгээ түсэбтэ даабаринуудые амжалтатайгаар бэелүүлхэ талаар совет арад бүхы хүсөөрөө оролдоно.

Совхознай урданһаа хойшо адуун һүрэгые олоор үсхэбэрилэг байһан гээшэ. Сэхыень хэлэхэдэ, манай эндэхи хада уула, ой тайгаар баян нютагта адуу моридые үсхэбэрилхэдэ олзотойшье, ажал хүдэлмэридэ аша туһатайшье гэжэ үнинэй мэдээжэ. Адуунай һайн шанартай мяхан үхэрэйхидэ орходоо 2—3 дахин хямда сэнтэйгээр абтадаг. Тиигээдшье совхозой адуун һүрэг түхэрсэн жэл соо холын, бусад малай ябадаггүй бэлшээридэ харууһалагдана, тэдээндэ ондоо нэмэлтэ тэжээл үгтэнэгүй.

Манай бишыхан коллектив түсэ 1300 толгой адуу харууһалдаг юм. Эдэ малые ороидоол дүрбэн хүн харууһална. Бригадыемнай ажахын дүршэлтэй адуушан Анатолий Степанович Дружинин хүтэлбэрилдэг. Намтай сүг хүдэлдэг хүнүүд олон жэлдэ адуун һүрэг эрхилэлсэжэ ябаһан зон юм. Би өөрөө энэ ажалда арбан зургаадахи жэлээ хүдэлнэб. Тэрэнэйнгээ гурбан жэлыень ахалагша адуушанаар ажалланаб.

Бидэнэрэй энэ жэлдэ түйлаһан үрэ дүнгүүдые харахада, энэ һалбариие хүгжөөхэ арга боломжын бии байһыень үшөө дахин гэршэлэн элирхэйлнэ. Түсхайлан хэлэбэл, түсэбэй ёһоор зуун эхэ гүүн бүриһөө 70 унаган абтаха аад, бүхыдөө 72 унаган түлжүүлэгдээ. Манай бригадынхид һүүлэй жэлнүүдтэ зуун эмэ гүүн бүхэнһөө 70—80 унага алгадгүй абана. Энэ дүн бидэндэ миин хүрэжэ ерээгүй. Һүүлэй үедэ манай ажахыда адуушад бэгэ даапан түсхай бригаданууд болоожо хубаараа, тэдэнэй харууһалха һүрэгынь тушаагдажа үгтэһэн, бэлшээриинь газар олгогдоһон, гэр байра, элдэб хэрэгсэлнүүд, зэр зэмсэгүүд хүсэд хүрэхөөр үгтэһэн байна. Мүн салин хүлһэнэй, нэмэлтэ түлөөриин гурим батагдан абтаа. Бидэнэрэй дунда социалис мүрысөөн гол һуурияа эзэлээ. Иигэжэ урда тодорхой хараа түсэбтэй хүдэлхэдөөл, амжалта түйлана ха юмши даа.

Бидэнэрэй хэды тиимэ үндэр үрэ дүнтэйшье һаамнай, зарим бригадануудай дүн бирагүй байһан зиндаа. Эдэнэрэй хүсэл оролдолгогүйгөөр, хайша хэрэгээр малаа харууһалхадань, үсөөн түл абтана, олон адуун гарзална.

Үбһэ тэжээлэй дуталдадаг дээрэһээ жэжэ даагадые эхэһээнь һалгаажа, амяарлан эдеэлүүлхэ аргагүй шухала. Жэлһээ үлүү саг соо унагаяа хүхүүлжэ ябаһан гүүд ехэл туранхай, хүшэ тамир багатай байдаг гээшэ. Иимэ шалтагаанһаа болоожо, гүүдэй 20—30 процентнь һубаирна. Совхозой мэргэжэлтэд адуу моридой үүлтэр һайжаруулха, тоо толгойень эрид олошоруулха хүдэлмэри үшөөл һулаар эрхилнэ гэхэдэ, алдуу болохогүй байха.

Мүнөө сагай эрилтэдэ харюусамаар энэ һалбариие түргэн хүгжөөхын тула адуушадай байха гэрнүүдые, адуу моридой байха хашаа хорёонуудые, тэжээл бүйлүүлха цехүүдые, эмшэлгэ-тэбээрүүлгын пунктнүүдые түхеэрхээр саг ерээ. Мүн эдээндэ сабшалан, зеленко тариха газар таһалжа үгэхөөр болоо гэжэ һанагдана.

Н. ЛОГИНОВ,
Яруунын районой «Витимский» совхозой ахалагша адуушан.

НАҺАНАЙ ЖАРГАЛ ҮРЕЭЕ

ШЭНЭ жэлэй богоһые алхажа ороод байхадаа, барандаа өөһэд өөһэдынгөө хэһэн ажалые сэгнэн харадаг, саашанхи түсэбөө ухаандаа найруулдаг зантай гээшэ аабзабди даа. Бидэ, Улаан-Үдын Гэрлэлгын ордоной хүдэлмэрилэгшэд, 1982 ониие ямар үнгэргэбэ гээшэбибди гэжэ Шэнэ жэлэй урда тээхэнэ хөөрэлдөө һэмди.

Шэнэ бүлын мүндэлхэ хэрэгтэ хабаададаг бидэнэй харюусалга угаа ехэ. Гэрлэлгын һайндэр, түрэ найрай эхин һайханаар үнгэрһэй, залуу бүлын гэшүүдэй сэдьхэлдэ баларшагүй мүр сараа үлөөһэй гэжэ бидэ яһала оролдолго гаргадагбди.

Арадай депутадуудай Улаан-Үдын горсоведэй мэдэлдэ манай ордон байдаг ха юм. Тиимэһээ горсоведэй гүйсэдкомой зүблөөн дээрэ «Бүлын-гэрлэлгын харилсаае һайжаруулха талаар хүн зондо зүбшэл үгэхэ туһаламжые нарижуулха хэмжээнүүд тухай» тогтоол баталагдан абтаа һэн. Тэрэ тогтоолые бэелүүлэн, Гэрлэлгын ордоной хүдэлмэрилэгшэд тусхай хүдэлмэри ябуулһан байна.

Баяр ёһололой оршон байдалда шэнэ бүлэнүүдэй гэрлэлгые гэршэлхэһээ гадна алтан, мүнгэн түрэнүүдые һайханаар тэмдэглэхэ, санитарно-ариг сэбэрэй, хүмүүжүүлгын асуудалаар һургуулинуудта, ГПТУ нуудта хөөрэлдөөнүүдые, лекцинүүдые үнгэргэхэ гэхэ мэтын олон тоото хэмжээ ябуулга бэелүүлэгдээ. Тиихэдэ бүлэ болоодүй аад, хожомоо гэрлэхэ түсэбтэй залуушуултай уридшалгын хүдэлмэри ябуулагдана. Жэшээнь, Дамба Таня хоёр эхэ эсэгэтэеэ манай үүмэндо уригдаба гэлэй. Гэр бүлын тушаа совет хуулиин эрилтэнүүд тухай тэдэндэ хөөрэжэ үгөөд:

— Зай, Дамба, Таня, та хоёр мүнөөдэрһөө эхилжэ, хүрьгэн-хүбүүн, бэри-басаган гэжэ соносхогдобо гээшэт. Мүнөө дээрэ нүхэсэжэ ябахадаа, алхам бүхэнөө наринаар шүүжэ, хожомой ехэ харюусалгые бэе дээрээ даажа абаһанаа ойлгожо абагты, — гэхэ мэтэшэлэн, үреэлэй үгэнүүд хэлэгдэдэг. Энэ хэмжээ ябуулгын зорилго эли ааб даа. Хожомоо гэр бүлэ болоһон хойноо, залуушуулай бэе бэеһээ һалажа һандаржа, үри хүүгэдээ хохидуулхагүйн, харюусалгыень мэдэрүүлхын тула һэргылэлгын хэмжээ ябуулга болоно гээшэ ааб даа.

Бүлэ хадаа обществын эхин ячейкэ гэжэ хэлсэдэгбди. Бүлэ бүхэнэй эбтэй зетэй, һайн һуугаа һаа, обществын үндэһэн бата бэхи байха болоно бшуу. Тиимэһээ совет бүлэнүүдэй эбтэй зетэй һуухын тула совет гүрэндэ, нютаг бүхэндэ тодорхой хэмжээ ябуулганууд хараалагдадаг шуу.

Энэ талаар абажа хараа һаа, дээрэ дурсагдаһан һэргылэлгын хүдэлмэри Гэрлэлгын ордоной хэмжээ ябуулганууд соо шэнэ зүйл болоно.

Мүн баһа бүлэ болохоёо байһан залуушуулда, залуу бүлэнүүдтэ зорюулан, тусхай лекцинүүдые врачнууд һарадаа хоёр дахин уншадаг. Лекциин һүүлээр научна кинофильмнүүд харуулагдадаг юм.

Бидэ Буряадай АССР-тэ ажаһуужа, хүдэлмэрилжэ байһан хадаа буряад арадай урданай һайн һайхан ёһо заншалые шэнэ удхатай болгоод, олоной дунда нэбтэрүүлхэ зорилготойбди. Жэшээнь, худануудай хоорондо бүһэ андалдадаг ёһые бидэ ордондоо хэрэглэдэгбди. Улаан ногоон хоёр бүһэтэйбди. Үри хүүгэдээ баяр баясхалангай оршон байдалда гэрлүүлхэеэ, гэрлэһэн тухай гэршэлгэ абхуулхаяа ерэһэн эсэгэнэр—хоёр худа бүһэ андалдаад, бүлэ болоһон үринэрэйнгөө хэтэ мүнхэдөө холбогдон, хожомоо һалажа байхагүйн һүлдэ болгон, зол жаргалайнь зангилаае зангидаха хэрэгтэ хабаадана.

Ажабайдалайнгаа, наһанайнгаа һургаал болгожо абахёнь тула алтан болон мүнгэн түрэнүүдые тэмдэглэлгэдэ мэнэ һая айл болоһон залуу бүлэнэрые уридагбди.

Энэ ёһо заншалые ямараар үнгэргэнэбибди. Нэн түрүүн залуу бүлэнэрэй гэрлэлгые баяр ёһололой оршон байдалда бүридхэлдөө абажа, һайн һайханиие хүсэн амаршалаад, мүнгэн гү, али алтан түрэеэ наадахаяа байгшадые залдаа уридаг гээшэбди. Наһажаал бүлэнэрэй мүнгэн гү, али алтан түрые тэмдэглэхэ тушаа хүдэлжэ байһан гү, али пенсидэ үдэшэһэн эмхи зургаанайнь, предприятиинь, ажахын хүтэлбэрилэгшэд ябуулга хэдэг. Тиихэдэнь бидэ мүнгэн гү, али алтан түрэеэ хэхэеэ байһан нүхэдэй наһанайнь намтар тухай, ажал ябуулга тухай, хэды үхибүүдые түрэһэн, тэдэнээ хүмүүжүүлэн, хүл дээрэнь гарган тухай урид материал суглуулаад, бултанай зүрхэндэ хадуугдахаар, уран һайханаар хөөрэжэ үгэхэ гэжэ оролдодогбди. Гадна анхан хаана гэрлэһэн байгааб, тэрээн тухай үнэмшэлгыень тэндэһээнь захижа асаруулаад, дахин бүридхэлдэ абажа, шэнэ үнэмшэлгэ барюулнабди. Анхан хаана, хэзээ гэрлэһэн тухайдань мэдээсэлнүүд үлөөгдөөд, 50 гү, али 25 жэлдэ эбтэй һайханаар ажаһууһан тухайдань ямар оной, ямар һарын, хэдынэй үдэр бэшэгдэһэн хүсэнэг нэмэгдэнэ. Харин түрэл коллективэйнь хүтэлбэрилэгшэд алтан-мүнгэн үзэгүүдээр барлагдаһан амаршалгын бэшэг барюулдаг юм.

1982 ондо алтан, мүнгэн түрэнүүдээ наадаһан хэдэн бүлэ бүридхэлдэ абтаа. Гэхэ зуура иимэ ехэ һайндэрөө тэмдэглэжэ байһан бүхы бүлэнэр барандаа манда хандана бэшэ гэжэ бидэ һайн ойлгонобди.

Хэдэхэн жэлэй саана иимэ һонин нэгэ ушар болоһон юм. Ондоо городһоо манай Улаан-Үдэдэ ерээд һуража байһан басаган хадамда гараа һааб даа. Залуу нүхэд гэрлэлгээ манай ордондо тэмдэглүүлээ. Харин басаганайнгаа түрэдэ ерэһэн эхэ эсэгэ хоёройнь 25 жэл хамта ажаһууһан үдэрынь эгээл тэрэ үдэр—басаганайнгаа хадамда гараһан үдэр тудалдашоо. Гэрлэһэн тушаа үнэмшэлгэ барюулхаяа байтарнай, үхибүүдэйнь нэгэн энэ ушар тушаа «үгэ алдажа», бидэ энэ баяр ёһололыень ябуүд тэмдэглэхэ баатай болоо һэмди. Юушье хүлеэгээгүй байһан эхэ эсэгэ хоёрынь сэдьхэлээ уяржа, үнэн зүрхэнһөө баярлаа бэлэй.

Үнгэрэгшэ оной декабриин 18-да нэгэ алтан, нэгэн мүнгэн түрэ тэмдэглэгдэһэн байна.

Үгээз нэгэдэн, 50 жэлдэ хамта һууһан П. И. Малханов Ф. Ц. Цыренжапова хоёр 3 үхибүү хүмүүжүүлһэн, мүнөө 10 ашатай, зээтэй. Мүнөө үедэ Улаан-Үдэдэ ажаһууна.

«Бурятжилводпромстрой» трестын оньһожоруулмал колоннын хүдэлмэришэн В. М. Ведерников Арина Иннокентьевна нүхэртэеэ 25 жэлдэ хамта ажаһуугаа. Һамганиинь—мүн лэ энэ колоннын хүдэлмэришэн. Трестын хүтэлбэрилэгшэд баяр ёһололдо хабаадажа, мүнгэн түрөөрнь Ведерниковтэниие халуунаар амаршалаа.

1982 ондо бүхы дээрээ 1440 шэнэ бүлын мүндэлһэн тушаа манай ордондо бүридхэл хэгдэһэн, эды дахин амаршалгын үгэ хэлэгдэһэн, ород, буряад дуунууд зэдэлһэн байха юм.

Түрэ хуримайнгаа эхин алхамые манайшье ордондо хэһэн, мүн Буряад оронойнгоо бусадшье нютагта мүндэлһэн залуу бүлэнэрые Шэнэ жэлээр дашарамдуулан, халуунаар амаршалаад, наһанай жаргалые хүсэн, гэрлэлгын газарта зангидагдаһан зангилаатнай задаршагүй бэхи байг гэжэ үреэхэ дуран хүрэнэ. Олон арбаад жэлдэ эбтэй зетэйгээр ажаһуугаад, мүнгэн-алтан түрэеэ наадаһан нүхэдые мүн лэ амаршалжа, үри хүүгэдээ, аша гушанараа хаража, олон-олон жэлдэ элүүр ябахыень хүсэе!

Т. ЦЫБЕНОВА,
Улаан-Үдын Гэрлэлгын ордоной директор.

ШЭНЭ ШҮЛЭГҮҮДҺЭЭ

Г. ЧИМИТОВ

ТАРЯАНАЙ ТАЛМАЙ

Хүдэлмэриин хүгжэмэй һаял зэдэлһэн
Хүдөө хээгүүр урмашан ябанаб.
Үрэ зүрхөө зэлүүдгүй хүдэлгэн,
Үргэн уужам дайдаяа харанаб.

Ургаса хуряалгын болзор лаблагдажа,
Удаанш эндэ үргэлжэлөө бэшэ лэ.
Таряанай газар удаань хахалагдажа,
Таламнай бүхыдөө зэнхэгэд гэшэбэ.

Ольбоной хаһа үшөө тулаагүй —
Оршон тойрон сүлөөтэйгөөр амилаа.
Һүрэг олоороо туун турлаагууд
Һүрэлдэн юушьеб бэдэрнэ газараар.

Харлан байгша таряанай талмай
Хабар болотор амаржа һунанхай.
Шэнхинэмэ ехэ ажалай эхилтэр
Шэнэ хүсэ абахаяа һананхай.

ДАРУУ ЗАНТАЙШУУЛ

Манай хүдөө нютагуудай
Малша, таряаша түрүүшүүл
Магтаалай олон үгэдэ
Анханай, нээрээ, дурагүйл.

Алдар солын түлөөдэ
Ажаллана бэшэбди,
Аба ороноо һалбаруулха,
Арад олоноо жаргуулха,

Ажахыгаа урдалуулха
Арюун зорилго табинабди
Гэжэ тэдэнэр сэдьхэнэ,
Гэрэлтэ замаар дабшана.

Золто үндэр хэрэгээрээ,
Зоной зулайда ябагшадай
Юрын даруу зангые
Юунһээш үлүүгээр һанагшаб.

ХАМТА ОЛООРОО

Дайдамнай, газарнай захагүйл —
Дабаанай саада тээ дабаан лэ.
Хамта олоороо хүтэрэлдэн,
Харгыда эбтэй ябахадаа,
Ямарш үндэр дабаае
Ядамаггүйгөөр дабахалди.

Улад зомнай агуусхэл —
Ухаанай дээдэ тээ ухаан лэ.
Барандаа олоороо зүбшэхэдөө,
Багсаажа, хамагаа түсэблэхэдөө,
Ямарш ехэ хэрэгые
Ябуүд бүтээжэ шадахалди.

МИНИИ ЗАМ

Үүлэгүйхэн тэнгэри дор
Үнинэй алхалан ябаналби.
Үнэншэ хүнүүдые дахажа,
Үндэр дабаа дабаналби.

Хани нүхэдэй дүхэригтэ
Хабһан болон зогсоолби.
Хамагай нангин хэрэгтэ
Хамсыгаа шуужа ороолби.

Харалган һалхин болоош һаа,
Ханые хамхалжа шадахагүй.
Харата сэдьхэлтэн хоролхоош һаа,
Харгыем хаажа шадахагүй.

ЁЛКЫН НААДАН ҺАЙХАН ДАА!

...Жабар Үбгэн хатаржа эсээд, Ёлкын дэргэдэ һандали дээрэ амархаяа һууба. 4 наһатай бишыхан Сережа Козин хажуудань дүтэлжэ, нюур руунь ехэл анхаралтайгаар шэртэнэ. Жабар Үбгэнэй дуугарха маягынь, харасань тэрэниие ехэл гайхуулна хэбэртэй. Үльгэр онтохонһоо ерэһэн Жабар Үбгэн юрын бэшэ, шэдитэ нюуса татасатай ха юм. Сережын нюдэндэ яларһан һонирхолтой галхан Шэнэ жэлэй һайндэрые өөрынхеэрээ мэдэржэ байһыень гэршэлнэ бшуу.

Энэмнай хадаа Улаан-Үдын горпаркда үнгэргэгдэжэ байһан Ёлкын наадан мүн. Декабриин 26-һаа январиин 5 болотор үдэрэй хоёр дахин иимэ наадан эмхидхэгдэжэ, багашуулые баясуулха юм. Мүнөө дэр Улаан-Үдын экспедициин хүдэлмэришэдэй 200 шахуу үхибүүд сугларанхай. Олонхинь түрэлхидтэйгөө ерээ. Һаял хүлдэ ороһон багашуулһаа эхилээд, эхин классуудай һурагшад уригданхай.

Горпаркын методистнар П. Г. Степанов, Н. М. Проворова, А. А. Агафонова, В. А. Витин, Зүүн Сибириин соёлой институдай студентнэр И. Григурко, В. Холкин гэгшэд тусхай зохёоһон сценариингаа ёһоор хүхюу, шог зугаата наадануудые эмхидхээ, Жабар Үбгэнэй, Саһан Хүүхэнэй, Миисгэйн, Нохойн, почтальон Печкинэй рольнууд шадамар бэрхээр гүйсэдхэгдөө. «Хэн эгээл шадамар бэ?», «Хэн эгээл һүбэлгэн ухаансар бэ?» гэһэн мүрысөөнүүд олоной һонирхол үүсхэбэ.

Миисгэйн ролиие наадаһан соёлой институдай Игорь Григуркотой хөөрэлдэхэдэмнай, тэрэ иигэжэ хэлэбэ: «Хүүгэдэй урда наадаха дуратайб. Бага наһан заатагүй һанагдадаг. Ойһоо ерэһэн онтохондо дахинаа үнэншэһэн мэтэ болодогби. Мүнөө театральна режиссурын 2-дохи курсда һуралсанаб. Залуушуулай театральна студиин хүдэлмэридэ хабаадалсадагби».

Улаан-Үдын экспедициин хүдэлмэришэд үхибүүдэйнгээ хүхихэ, баярлахые хараад, өөрэгүй баярланад. «Хоёрдохи жэлээ горпаркда ёлкоёо үнгэргэнэбди. Булта сэдьхэл ханаңги тарадагбди» гэжэ тэдэнэр хэлээ бэлэй.

Костюмуудай харалга боложо. Соохор малгайтай һархяаг, дүн сагаан Саһахан, элдэб аашатай Клоун бултанда нэгэн дуугаар һайшаагдаба. Тиихэдэ украин, белорус, казах, узбек арадуудай национальна костюмуудые үмдэһэн багашуулда бэлэгүүд үгтөө. СССР-эй 60 жэлэй ойдо зорюулһан шүлэг, дуунууд зэдэлээ.

Жабар Үбгэнэй томо улаан тулам соогоо асарһан бэлэгүүд, амтатай яблока, апельсин, мандарин, конфетэ дууһантажа, тэрэ саашанхи замдаа мордохоор бэлдэжэ эхилбэ. «Жабар Үбгэн, бү ябыш!» гэжэ үхибүүдэй гүйхада, «Багашуулни, юу хэлэнэ гээшэбта? Удаадахи жэлдээ тандаа дахинаа ерэхэлби. Мүнөө ой соомнай Баабгай, Шандаган, Шоно, Хэрмэн хүлеэжэ байнал. Ошоогүй һаам тэдэм бэлэг сэлэггүй үлэшэхэ, гомдохо бшуу» гэжэ харюусана. Иимэ харюу дуулаад, илангаяа гэнэн хонгорнуудынь «Баарһан Мишка, нээрээшье хайратайл», «Ангууд ой соо даарана ха юм. Жабар Үбгэн ошог лэ. Зүбшөөнэбди». гэхэ юм.

Дэлхэйе тунгалаг арюун нюдөөр хараха, хайрлаха, уярха сэдьхэлтэй багашуулнай. «Ёлкын наадан һайхан даа» гэлсэһээр Шэнэ жэлэй һайндэрые угтаба бшуу.

Г. ДАШЕЕВА.

КОНКУРСЫН ДҮНГҮҮД

«Манай үеын хүн» гэһэн ниитэ гаршаг доро жэлһээ жэлдэ соносхогдожо байдаг конкурсын дүнгүүдые хаража үзэхэ зуураа урда мэтэ эдэбхи үүсхэлэй оршон байдалда тэрэ үнгэрөө гэжэ жюри тэмдэглэнэ. Конкурсдо уран зохёолшод, журналистнууд, хүдэлмэришэд ба хүдөө бэшэгшэд олоороо хабаадаба. Тэдэнэй эльгээһэн материалнууд соо манай республикын ажалшадай ойн баярай жэлдэ түйлаһан амжалта, алдарта хэрэгүүд тухай хэлэгдэһэн байба.

Жюри нэгэдэхи шан хэндэшье олгохогүй гэжэ шиидхэбэ. Гусиноозерск хотодо ажаһуудаг журналист Чимит-Цырен **Санжиевта** «Шэргын-Үндэрһөө жабарлана», тиихэдэ Агын Буряадай автономито округой уран зохёолшо Арсалан **Жамбалондо** «Дайшалхы замуудһаа эхитэй», гэһэн очеркнуудайнь түлөө тус тустань хоердохи шангууд олгогдобо.

«Буряад орон-82» гэһэн фото-зурагуудай конкурсын дүнгүүдые согсолходоо, жюри унинэй журналист Федор Сорокиндо «Саяан уулын хормойдо» гэжэ байгаали тухай бүлэг хүдэлмэринүүдтэнь хоердохи шан олгохо гэжэ шиидхэбэ.

Заншалта болоһон «Манай үеын хүн» гэһэн ниитэ гаршагтай очеркнуудай болон фото-зурагуудаймнай конкурс шэнэ 1983 ондошье үргэлжэлүүлэгдэхэ юм. Республикымнай байгуулагдаһаар 60 жэлэй ойдо зорюулагдаха энэ конкурсдамнай уран зохёолшод, журналистнууд, хүдэлмэришэн ба хүдөө бэшэгшэд, бүхы уншагшаднай эбтэйгээр хабаадаха аабза гэжэ найданабди.

Улаан-Үдын үхибүүдэй хүгжэмэй нэгэдэхи һургуулиин һурагшад П. И. Чайковскиин нэрэмжэтэ музыкальна училищиин концертнэ зал соо СССР-эй байгуулагдаһаар 60 жэлэй ойдо зорюулһан концерт табижа, харагшадые баясуулаа. Эхэ орон тухай, парти болон амгалан тайбан байдал тухай дуунуудые үхибүүд шадамар бэрхээр гүйсэдхэбэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: үхибүүдэй хүгжэмэй нэгэдэхи һургуулиин суглуулагдаһан хоор литературно-хүгжэмтэ найруулгые гүйсэдхэжэ байна.

О. МЕРКУЛОВАЙ фото.

«СЭНХИР ГАЛХАНДА» СЭНГЭЭ

Ажалай түрүүшүүлдэ, һурган хүмүүжүүлэгшэдтэ, мэргэжэлэй һайндэрнүүдтэ зорюулагдаһан «сэнхир галхануудые» үнгэргэлгэ заншалта болонхой. Хуушан жэлэй түгэсэжэ, Шэнэ жэлэй дүтэлхэдэ, манай аяншалга ба экскурсиин бюрогойхид ажалай түрүүшүүлые уридагбди.

Һая «Баргажан» ресторанда «Сэнхир галхан» хоёр дахин үнгэргэгдөө. «Жилгражданстрой» трестын, ТЭЦ-эй барилгын управлениин, Тальцы станциин, Улаан-Үдын Октябрьска районие болбосон түхэлтэй болгохо талаар комбинадай түлөөлэгшэд эндэ хабаадалсаа юм. Түрүүшын үдэшэ 170 хүн байгаа. Эндэ суглараһан үйлэдбэриин түрүүшүүл тухай хөөрөөнүүд, тэдэндэ зорюулагдаһан дуу, шүлэгүүд удаан замхаагүй. Жэшээлхэдэ, ТЭЦ-эй управлениин барилгашадай бригадир Василий Васильевич Пнёвой хүдэлмэриин намтар тухай сэдьхэлэй халуун үгэнүүд хэлэгдээ. Хорёод жэлдэ барилга дээрэ хүдэлжэ байһан Г. И. Антонова, В. И. Терещенко тухай хөөрөөнэй болоходо, нэрьемэ альга ташалган болоо. В. И. Терещенко—партиин гэшүүн, КПСС-эй Железнодорожно райкомой бюрогой гэшүүн, эдэбхитэй пропагандист 27 залуу хүдэлмэришэдые өөрынгөө мэргэжэлдэ һургаһан штукатур-шэрдэгшэдэй бригадир В. И. Перевозниковада зорюулагдаһан ирагуу һайхан дуунууд зэдэлээ.

Һонирхолтой конкурс, викторина ба элдэб шог зугаата нааданда уригдагшад хабаадаа, дуу, хүгжэмэй ансамблиинхид бэлиг, шадабаряа харуулаа.

М. ДАВИДЕНКО,
Улаан-Үдын аяншалга ба экскурсиин бюрогой хүдэлмэрилэгшэ.

ХИЛЫН саана • ТАСС •

ГАЙХАМШАГТ

СОФИ. СССР-эй байгуулагдаһаар 60 жэлэй ойдо зорюулагдаһан баярай суглаан эндэ болобо. БКП-гэй ЦК-гай Генеральна секретарь, НРБ-гэй Гүрэнэй Соведэй Түрүүлэгшэ Т. Живков, БКП-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, НРБ-гэй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Г Филипов, республикын партийна болон гүрэнэй бусад хүтэлбэрилэгшэд тэрээндэ хабаадаһан байна. БКП-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, НРБ-гэй Арадай суглаанай Түрүүлэгшэ С. Тодоров элидхэл хээ.

Дэлхэйн социалис системын бии бололгодо, хүгжэлтэдэ Соведүүдэй орон шиидхэхы хубитаяа оруулһан байна гэжэ С. Тодоров тэмдэглээ. Мүнөө ... нэгэдэлтэ ор... экономическа ... эгээл түгэс ... арадуудай аю... гол нүхэсэл ...

Энэ жэлэй ... болгар-совет ... най олон зуу... дарьта гэрэлт... дэр, манай ко... хэсэлэй һайн... жэ үгэ хэлэ... КПСС-эй асар... шэлые манай ... хүгжэлтын го... рилгонуудые ... хы обществын ... жэлтын харгы ... дэрхын, хүгж... цинализмые ба... нэ амжалтану... тула хэрэглэд...

БҮХЭДЭЛХЭЙН ТҮ...

УДХА ШАНАРТ...

БУДАПЕШТ. СССР-эй байгуулагдаһаар 60 жэлэй ойдо зорюулагдаһан баярай суглаан эндэ болобо. ВСРП-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, ВНР-эй Президиумэй Түрүүлэгшэ П. Лошонци сугларгшадта хандажа, амаршалгын үгэ хэлээ.

ВСРП-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, ВНР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Д. Лазар суглаан дээрэ үгэ хэлэхэдээ, СССР-эй байгуулагда... хэдэлхэйн-түүх... нартай үйлэ ... гэжэ тэмдэг... байгуулагдаһан ... ажалшад, өө... һайндэр мэтээр ... үгэ хэлэгшэ м... гэй ба КПСС-... харилсаан ман... саае, бата хол... жэ хүгжөөхэ ... хэхы үүргэ ... на.

ВАРШАВАДА ВЫСТАВКЭ Н...

ВАРШАВА. СССР-эй байгуулагдаһаар 60 жэлэй ойдо зорюулагдаһан залуу совет уран зураашадай зохёолнуудай выставкэ Варшавада нээгдэбэ. Ороной олон хото городуудай: Москвагай, Ригын, Вильнюсэй, Брянскын, Архангельскын, Таллинай, Ногинскын болон бусад хотонуудай залуу уран зураашадай олон арбаад зохёол бүтээлнүүд эндэ табигдаһан байна.

Уран зураашадай зохёол бүтээлнүүд элдэб янзын, өөрсэ шэнжэтэй юм. Тэдэнэр зохёол бүтээлнүүд соогоо арад түмэнэй һанал бодолые, һайн һайхан хүсэл эрмэлзэлые, үд... шэтэ габшага... гүүдые харуул...

Москвагай ... А. Тебеневэй ... Ленинэй портр... нэй анхарал ... мэришэн ангин... гуулхы ажала... нөөр харуулаг... маг уран зура... жиевай «Эндэ ... дохо» гэһэн зу... дэ зорюулагдаһ... жикинстанда ... станциин бари... тухай тэрэ хөө... дын эхэнэр у... И. Каченауска... зохёолнууд да... дэлэгшэдтэ зор...

ЭБ НАЙРАМДАЛАЙ ТҮШЭГ Т...

ХАНОЙ. СССР-эй байгуулагдаһаар 60 жэлэй ойдо зорюулагдаһан баярай суглаан Ханойдо болобо. Вьетнамай Компартиин ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СРВ-гэй Гүрэнэй Соведэй Түрүүлэгшэ Чыонг Тинь, КПВ-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СРВ-гэй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Фам Ван Донг, партийна ба гү... хүтэлбэрилэгшэд ... баадаһан байгаа.

Фам Ван До... лаае нээхэдээ, ... хүн түрэлтэнэй ... рүүшын олон ... социалис гүрэ... га шухала удха ... лэ хэрэг боло... дэглээ. Аха ... дэй ороной һ... ғыла вьетнам ... сэнтэй байна.

СССР-эй бай... 60 жэлэй ойдо ... һан баярай су... ганистанай Де... Республикада, ... Гайанада, мүн ... нуудта болобо.

СЕССИ ХҮДЭЛМЭРЕЭ ДҮҮРГЭЭ

ГАВАНА. Кубын хоёрдохи зарлалай Арадай засагай Национальна Ассамблейн гурбадахи сесси эндэ дүүрэбэ. Кубын Компартиин ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, республикын Гүрэнэй Соведэй ба Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Фидель Кастро, парти болон правительствын бусад хүтэлбэрилэгшэд тэрэнэй хүдэлмэридэ хабаадаһан байгаа.

Ассамблейн уласхоорондын ажал ябуулга тухай элидхэлые сессидэ хабаадагшад зүбшэн хэлсээд һайшааһан, 1983 оной ороной Социальна ба экономическа хүгжэлтын түсэб болон бюджет тухай хуулиин проектнүүдые баталһан байха юм. Эдэ документнүүд республикын арадай ажахые тогтууритай һайнаар хүгжөөхые, хүн бүхэнэй һуудал байдал һайжаруулхые хараална.

СССР-эй байгуулагдаһаар 60 жэлэй ойн хүндэлэлдэ ассамблейдэ үнгэргэгдэһэн баярай суглаан Кубын ба совет арадуудай эбдэршэгүй бата хани барисаанай жагсаал болобо.

Фидель Кастро сесси дээрэ түгэсхэлэй үгэ хэлээ.

У. ПАЛЬ...

МЭДҮ...

ВЕНЭ. «Пе... хэлэй америка... дые, далита ... Баруун Европо... биха тухай НА... бүүдые Швеции... министр Улоф ... руушаажа байһа... бэ. «Эдэ ракета... хон табилга Ев... рэгэй аюулые ... рилтэй болгоно» ... рэ Австриин «А... тунг» газетэдэ ... хэдөө мэдүүлээ.

Эб найрамда... ригшадай хүдэлэ... У. Пальме үнд... нэ. «Буу зэбсэг... гаргалга тэдэнэ... бэхижүүлнэ бэ... бэрхэшээл түбэ... гэжэ хүнүүд тэ... лэ ойлгожо аба...

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһан: КПСС-эй Центральна Комитедэй, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй совет арадта Шэнэ жэлэй амаршалга — ТАСС-ай материал. Шэнэ жэлдэ — ажалай бэлэгүүд — материалнуудай суглуулбари.

Хоёрдохи хуудаһан: «Хани барисаан — гол баялиг» — А. Смирновой статья. «Буряадта бодхоогдоһон Литвагай тосхон» — БАМ-һаа ерэһэн репортаж. Шэнэ жэлэй хөөрэлдөөн — материалнуудай суглуулбари.

Гурбадахи хуудаһан: Арбан зургаан аха дүүнэр» — С. Убеевэй репортаж. Социалис оронуудаар. Хилын саанаһаа телетайпаар абтаһан һүүлшын мэдээсэлнүүд. Элдэб һонин.

Дүрбэдэхи хуудаһан: «Редакцинууд байраяа толлохонь» — Хэблэлэй байшангай нээгдэһэн тухай шэнэ жэлэй репортаж. Шог ёгто долгин дээрэ — материалнуудай суглуулбари. Мэдээсэлнүүд ба соносхолнууд.

СЭНХИР ЭКРАН

СУББОТО ЯНВАРИИН 1

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 — «Время». 9.20 — «Үбэлэй зураглал» — совет поэдүүдэй шүлэгүүд. 9.45 — «Тайна третьей планеты» — мультфильм. 10.35 — «Спортлотогой» 1-дэхи тираж. 10.45 — Кубын революциин 24 жэлэй ойдо зорюулагдаһан Кубын телевидениин программа. 12.10 — П. И. Чайковскиин «Спящая красавица» гэжэ балет. Ленинградай Гүрэнэй С. М. Кировэй нэрэмжэтэ оперо болон баледэй академическэ театрай зүжэг. 15.05 — «Остров сокровищ» — телевизионно уран һайханай фильм (2-дохи сери). 16.15 — Хоккейгээр уласхоорондын мүрысөөн. «Монреаль Канадиенс» — СССР-эй суглуулагдамал команда. (Канадаһаа дамжуулга хэгдэхэ). 18.15 — «Хани харилсаан» — телевизионно журнал. 19.00 — «Дуун-82»—Останкинадахи концертнэ студида болоһон үдэшэ. 22.00 — «Время». 22.35—«Ищите женщину» — француз драматург Р. Томой зүжэгөөр найруулан буулгагдаһан телевизионно уран һайханай фильм (1-дэхи ба 2-дохи серинүүд).

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 17.15 — «Бүхы зүрхэ сэдьхэлһээ». Кузнецкэ металлургическа комбинадай ажалшадтай уулзалга. 19.15—«Отшельник и роза», «Лиса Патрикеевна», «Кот и новогодняя ёлка», «Желтый слон» — мультфильмнүүд. 19.50 — Залуушуулай командануудай дунда хоккейгээр дэлхэйн чемпионат. США-гай ба СССР-эй суглуулагдамал командануудай наадаха (2-дохи ба 3-дахи үенүүд). 21.15 — «Амгалан нойрсогты, багашуул!». «Возвращение каркуши». 21.30 — Телевизионно очерк. 22.00 — «Время». 22.35 — А. Петров. «Адам и Ева»—фильм-балет.

ВОСКРЕСЕНИ, 2

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00—«Время». 9.40 — «Зарядкадаа зогсогты!». 10.00 — «Булаг». 10.30—«Кто в теремке живет?» Томск хотын модоор урлажа баригдаһан гоё һайхан гэрнүүд, барилганууд тухай баримтата фильм. 10.50 — «Будильник». 11.20 — «Советскэ Союзда алба хэнэб!». 11.20 — «Пес в сапогах» — мультфильм. 12.40 — «Спорт-82». Жэлэй дүнгүүд. 13.20 — «Үглөөнэй почто» — хүгжэмтэ программа. 13.50 — «Хүдөөгэй ажал хэрэгүүд». 14.50 — «Остров сокровищ»—телевизионно уран һайханай фильм (3-дахи сери). 15.55—Хүгжэмтэ киоск. 16.25—«Детектив... Детектив... Детектив...» — кино-концерт. 17.30—«Киногоор аяншалгын клуб». 18.30 —«Примите вызов, сеньоры!» — К. Гольдониин «Трактирщица» гэжэ зүжэгөөр найруулан буулгагдаһан уран һайханай фильм (1-дэхи ба 2-дохи серинүүд). 20.50 — «Москвагай цирк соохи шэнэ жэлэй аттракцион». А. Пугачева, И. Кио гэгшэд хүтэлхэ. 22.00 — «Время». 22.35 — «Москвагай цирк соохи шэнэ жэлэй аттракцион» гэһэн дамжуулгын үргэлжэлэл. 00.05—Шэнэ һонин.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 16.30 — Гүрэнэй Н. Осиповой нэрэмжэтэ ород арадай инструментнүүдэй академическэ оркестрэй концерт. 17.05 — А. Гринэй «Алые паруса» гэжэ романай удхаар зохёон буулгагдаһан «Ассоль» телевизионно уран һайханай фильм. 17.15 — «Энеэдэн — эм юм». 19.45—«Манай корреспондентнүүд хөөрэнэ». 20.15 — «Хүн, Газар, Юртэмсэ». Замбуулинай дайдые шэнжэлгын жэлэй дүнгүүд. 21.00 — — «Амгалан нойрсогты, багашуул!». 21.15 — И. Штраусай аялга хүгжэми... һээ дамжуулга хэг... — «Время». 22.35 ... старых дев и один... — Москвагай бо... гүүдэй театрай ф... 00.05 — «Гоё һай... кварц» — эрдэм н... гын фильм. 00.15 ... шуулай командану... хоккейгээр дэлхэй... нат. СССР-эй ба С... суглуулагдамал ко... наадаха (2-дохи ба ... нүүд).

(Газетымнай уд... мер январиин 4-д...)

Редактор Р. Б...

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД: ИНДЕКС: 670000

г. УЛАН-УДЭ, ул. ЛЕНИНА, 35, редактор—2-54-54, приемная—2-54-93, зам. редактора—2-68-08, зам. редактора—2-62-62, отв. секретарь—2-50-52 секретариат—2-66-76, отделы: партийной жизни—2-60-91, пропаганды—2-56-23, промышленности и строительства—2-61-35, сельского хозяйства—2-64-36, 2-63-86, советского строительства и быта—2-69-58, культуры и школ—2-60-21, информации—2-34-05, переводов—2-54-93, писем и селькоров—2-67-81, корректорская—2-35-95, машинное бюро—2-57-63, фотолаборатория—2-33-61, отдел объявлений—2-65-54.

Республиканская типография ... ственного комитета Бурятской ... делам издательств полиграфии ... ной торговли.
Н-02622. Заказ № 1. Индекс ...